

Shriram Education Societ'y Namdevrao Suryawanshi (Bedake) College,Phaltan Tal.Phaltan Dist. Satara

CRITERION NO.5 Student Support and Progression

Key Indicator 5.1

5.1 Student Support

- **5.1.2** Following Capacity development and skills enhancement activities are organized for improving students capability.
- 1.Soft Skills
- 2. Language and communication skills
- 3.Life Skills (Yoga, Physical fitness, health and hygiene, self employment and entrepreneurial skills)
- 4. Awareness of trends in technology.

Principal
Namdevrao Suryawanshi(Bedke) College
Phaltan, Dist. Satara.

॥प्रज्विति ज्ञानमयः प्रदीपः॥ श्रीराम एज्युकेशन सोसायटी फलटणचे

नामदेवराव सूर्यवंशी (बेडके) महाविद्यालय

एस. टी. स्टॅण्डजवळ, नाना पाटील चौक, फलटण ४१५ ५२३. जि. सातारा. (महाराष्ट्र) फोन : (०२१६६) २२२४७४, फॅक्स : (०२१६६) २२४१५१

वेवसाईट : www.nsbcphaltan.com/Phlt321.cl@unishivaji.ac.in • ईमेल : nsbcollege7@gmail.com

NGC 2004/(1/04))म, शि. - ३ वि. १५ जुलै २००४ 💢 कला 🔾 वाणिज्य 👂 विज्ञान 🔾

स्थापना । वि. १८ ऑगस्ट ३००४

जावक क्र.: सेसिहा / 2022 - 2023

दिनांक : 31/12/202<u>1</u>

प्रति,

मा. ऑनररी जनरल सेक्रेटरी, श्रीराम एज्युकेशन सोसायटी, फलटण.

विषय :- महाविद्यालयामध्ये पाककला Course सुरू करण्यासंदर्भात परवानगी मिळण्याबाबत विनंती पत्र.

महोदय,

वरील विषयास अनुसरून विनंती करण्यात येते की, आपल्या महाविद्यालयामध्ये विद्यार्थ्यांसाठी दि. 10/01/2022 पासून पाककला (8 Days Professional Course) सुरू करण्याचा मानस आहे. तरी त्यासाठी आपली परवानगी मिळावी ही नम्र विनंती.

कळावे,

श्रीराम एज्युकेशन सोसायटी फलटण
37-12-2021
आवक क्र. 1070 अमे
आ.तिपीक A.L. हिन्दी

र्ण प्राचार्य नामदेवराव सूर्यवंशी(वेडके)महाविद्यालय फलटण,जि.सातारा.

सूचना

महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांना कळविण्यात येते की आपल्या महाविद्यालामध्ये १०/०१/२०२२ पासून पाककला सुरु होणार असून ज्या विद्यार्थ्यांना या course मध्ये भाग घ्यायचा आहे त्यांनी आपली नावे लवकरात लवकर प्रा. बागल डी. व्ही. यांच्याकडे ध्यावी.

सदर course मध्ये पदार्थ कसा बनवायचा,त्याची पौष्टीकता,प्रमाण किती घ्यायचे याचे सविस्तर मार्गदर्शन केले जाईल.

B.A. विभाग

B.Com.विभाग

प्रा.कोळेकर व्ही.ए.

प्रा.बागल डी. व्ही.

मामदेवराव सूर्यवंशी(वेडके)महाविद्यालय फलटण.जि.सातारा.

Shriram Education Society Phaltan

NAMDEVRAO SURYAWANSHI (BEDAKE) COLLEGE,PHALTAN

Course : पाककला Year : 2022-2023

Student List of Course

Sr.No.	Student Name	Class	Sign
1.	Ahiwale Pooja Prashant	B.A.I	phicoale P.P.
2.	Kakade Lalita Bhimrao	B.A.I	Karted
3.	More Kajal Sandip	B.A.I	Works
4.	Pawar Neha Bheema	B.A.I	Fants-S
5.	Jadhav Shweta SAmbhaji	B.A.III	Jadhuss
6.	Holkar Nikita Ashok	B.A.III	Holka-ND
7.	Kolhe Yashraj Vikas	B.A.III	Kohe p. o
9.	Shende Pallavi Gokul	B.A.II	Kohne M.
10.	Gawade Pranali Kailas	B.A.II	Gand PS
11.	Pokale Poonam Yashwant	B.A.III	Pollate Py
12.	Kadam Ashwini Vitthal	B.A.III	KamAV
13.	Pawar Komal Ajit	B.A.III	K.A. Pacey.
14.	Shende Nikita Navnath	B.Com.I	Sherde NN
15.	Shirtode Aditi Ankush	B.Com.I	5.A.D.
16.	Shinde Payal Dattatraya	B.Com.I	Shrulp D
17.	Chavan Ashwini Ankush	B.A.II	ChanA A
18.	Abhang Priya Dattatraya	B.A.II	PAbang.
19.	Kanade Jaydeep Bhagwan	B.Com.I	Karch JD
20.	Bhise Sonali Popatrao	B.Com.II	Bhomp
21.	Gophane Monali Ramesh	B.Com.II	Golhene m.R
22.	Mali Sangita Bapu	B.A.III	Malr & D
23.	Jadhav Dhanashri Chiliya	B.A.I	Jackarlo.
24.	More Vishakha Vinod	B.A.II	Moreh.M
25.	Kureshi Sumayya Jamil	B.A.I	Kureshi-S.J.

Namdavrao Suryawanshi(Bedke) College Phaltan Dist Satara

		1X/
Khalate Prajakta Pramod	B.Com.III	Ghaldtep.P.
Holkar Shweta Appaso	B.Com.III	Holkars.A
Bodare Pooja Shankar	B.Com.III	Bis out
Puri Pranav Pradumn	B.Com.II	ppare.
Girigosavi Gouri Namdev	B.Com.II	G. N. Girigosavi
Dhaygude Manjusha Machindra	B.Com.II	Giergesavicthi.
Madane Shruti Dilip	B.Com.II	5.0. Madane
Aware Sakshi Shahaji	B.A.II	Autess.
More Shila Prakash	B.A.II	Aware
Mane Sai Dilip	B.Com.II	Mr. E. Dur Co
Vayase Priya Ashok	B.Com.III	P.A.V
Shirke Sanjana Prashant	B.Com.III	Shirke S.P.
Jadhav Sachin Ashok	B.A.I	Sadral
Dhansade Nilam Maruti	B.A.I	N. M. Dhakade
Bhosale Gauri Sachin	B.A.I	Tehisale
Shinde Pooja Dattatraya	B.A.I	SYPIZ.
Pisal Priyanka Hanmant	B.A.I	THE STATE OF THE S
Jagtap Mahesh Balu	B.A.III	m Day
Gunjal Kajal Dnayandev	B.A.III	X.D. Gunjal
Ivare Netra Ajit	B.Com.I	JAR
Gaikwad Priya Milind	B.Com.I	(Prija
Wadekar Roshani Balu	B.Com.I	Wadekackm.
Madane Mayur Lahu	B.Com.II	Mise
Mane Neha Snjay	B.Com.II	DI Insu
Bhosale Anuja Sanjay	B.Com.III	BhosaleA.S.
	Holkar Shweta Appaso Bodare Pooja Shankar Puri Pranav Pradumn Girigosavi Gouri Namdev Dhaygude Manjusha Machindra Madane Shruti Dilip Aware Sakshi Shahaji More Shila Prakash Mane Sai Dilip Vayase Priya Ashok Shirke Sanjana Prashant Jadhav Sachin Ashok Dhansade Nilam Maruti Bhosale Gauri Sachin Shinde Pooja Dattatraya Pisal Priyanka Hanmant Jagtap Mahesh Balu Gunjal Kajal Dnayandev Ivare Netra Ajit Gaikwad Priya Milind Wadekar Roshani Balu Madane Mayur Lahu Mane Neha Snjay	Holkar Shweta Appaso Bodare Pooja Shankar Buri Pranav Pradumn Birigosavi Gouri Namdev Birigosavi Gouri III Birigosavi Birigosa

Principal
Namdevrao Suryawanshi(Bedke) Collega
Phaltan, Dist. Satara.

Shriram Education Society, Phaitan

Course - Ulooger 2022-23 Namelevrae Suryawanshi (Bedke) Senior College, Phaltan Students Daily Attendance Sheet

P - Present A - Absent

Name beginning with sumanne Roll 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 23 20 24 24 25 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 23 24 24 25 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 23 24 24 25 25 25 25 25 25 25 25 25 25 25 25 25	4 A P P P P P P P P P P P P P P P P P P	5
** Roll 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 *** ABAT	PPP	
Name beginning with surrance Polit 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 19 17 18 19 20 21 22 23 24 25 29 20 31 24 4 5 6 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 19 17 18 19 20 21 22 23 24 25 29 20 31 24 4 5 6 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 19 17 18 19 20 21 22 23 24 25 29 20 31 24 4 5 6 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 19 17 18 19 20 21 22 23 24 25 29 20 31 24 4 5 6 6 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 19 17 18 19 20 21 22 23 24 25 29 20 31 24 4 5 6 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 19 17 18 19 20 21 22 23 24 25 29 20 31 24 4 5 6 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 19 17 18 19 20 20 21 22 23 24 25 29 20 31 24 24 24 24 24 24 24 24 24 24 24 24 24	600000	
Name beginning with sumanne Roll 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 4 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 25 20 20 20 20 20 20	PAPAPPP	Holkar shwera poposo Bramili
Name begining with sumanne Roll 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 25 27 28 29 30 31	0000000	26> Khadate Projecteta Pramad Browst
2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 P	0	2.6) I've reshi sumayyo Jamil BA-I
2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 P P P P P P P P P P P P P P P P P P P	990	5
2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 P P P P P P P P P P P P P P P P P P P	1000	-
2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 P P P P P P P P P P P P P P P P P P P	P	MCV Schaita Bapa BA-III
2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 P P P P P P P P P P P P P P P P P P P	P	Gophana Monalli Raman Brom-IT
2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 18 17 18 19 20 21 22 33 24 25 26 27 28 29 30 31 P	PPP	bhise soncili papertreio Beamy
2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 18 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 P	D	I Kahade Jaydeep Bhaguan Beam I
Name beginning with sumanne Roll 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 Pagi a Pracham BPT PP P	9	18) A bhang priya Datatataya BAII
Name begining with surrame Roll 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 Poq'a Prachant BPT. PP	PP	shwini ankush
Name beginning with sumame Roll 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 Poggica Drackhant BDI. PP	P	Hatroya
Name begining with sumame Roll 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 Pagi a Prachant Bat PP	9	le Aduti Ankush
Name begining with sumame Roll 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 Pagical Prachant Bat. PP PPPPPPPPPPPPPPPPPPPPPPPPPPPPPPPPP	PP	vikita Naunath
Name begining with sumane Roll	P	Komas 1
Name begining with sumame Roll 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	PPPPPA	Ashwini
Name begining with surname Roll 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 Poolice Preschant BAT. PP P P P P P P P P P P P P P P P P P	-	poond m
Name begining with surname Roll 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 Poqy'ct Preschant BOT. PP		Pranali Kailas
Name begining with sumame Roll 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	PP	GOKCH
Name begining with surname No. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	9	lashroi vilsas
Name begining with surname Roll 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	0	Mikita Ashak
Name begining with surname Roll	PP	shueta sambhali
Name begining with surname Roll 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 Pool C. Prachant BAT. PP	PPP	Meha Bheema
Name begining with surname Roll 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	D	scy'cu sandip
Name begining with surname Roll 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	PP	
Name begining with surname Roll 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	PP	Praishant
Ciass Division Indistrict A Transaction Indistrict Control of the	7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	Name begining with surname Roll 1 2 3 4
	Division	A - Absent Class

Namdevrao Suryawanshi(Bedke) College Phaltan, Dist. Satara.

Namdevrao Suryawanshi (Bedke) Senior College, Phaltan Students Daily Attendance Sheet

	प्रिक्त कि सम्बद्धा (बंदर) । द्यालय	
		50/0/2000
		change anuice sanital 13-com-14
	0 0 0 0 0 0	Solda
	0 00 000	Woode Land Fair
	000000	
	PPPAPI	S. C.
	PP PAPP	The state of the s
	2 7 7 7 7 7 7	TO SELECTION OF THE PARTY OF TH
		3000
	0000	La ratal Manesh Ball BATIL
	999999	priyanka Hannan
	AAPPPPPP	41) Shinge paga Doublinge DA
	0 9 9 9 9 9 9	Bhoxuc Ann String
	900000	Control Control
	\$ \$ \$ \$ \$ \$ \$ \$ \$ \$ \$ \$ \$ \$ \$ \$ \$ \$ \$	38) SOONEY SCHOOL MANUAL RATE
	1	on the sufficient probability
	0000000	Valar Prida Prida
	POPPPPA	The same
	0 0 0 0 0 0 P	STIGO STICE PROPERTY
	PPAPPP	New Constitution of the Co
	PAPPPPPP	The state of the s
	PPPPP	SON BOOK
3	9999999	cha Machina
10 C C C C C C C C C C C C C C C C C C C	5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 23 26	Name begining with surname Roll 1 2 3 4
।।।इन्यानिता न्यून स्टानः।। न्यून	Division. Month January 2022 - 20	D - Present

पारंपरिक उकडीचे मोदक

- 1. उकड साठी:
- 2. 2 कप मोदकाचे पीठ/ तांदूळ पीठ
- 3. 2 कप पाणी
- 4. 2 टीस्पून तूप
- 5. 2 टीस्पून दूध
- 6. 1/2 टेबलस्पून मीठ
- 7. सारणासाठी :
- 8. 2 टीस्पून तूप
- 9. 2 कप किसलेले खोबरे
- 10. 1.5 कप किसलेला गूळ
- 11 1 टीस्पून वेलची पूड
- 12 1 टीस्पून खसखस
- 13. 5 टेबलस्पून बारीक चिरलेले काजु-बदाम

कुकिंग सूचना

1. ~~स्टेप~~ 1

सुरुवातीला आपण उकड काढून घेऊ. त्यासाठी पातेले किंवा कढई गॅसवर ठेवा. त्यामध्ये पाणी गरम करत ठेवा. पाण्यात मीठ तूप व दूध घाला.

2. ~~स्टेप~~ 2

पाण्याला उकळी आली की गॅस बंद करा. हयामध्ये तांदळाचे पीठ घाला आणि पटपट मिक्स करून घ्या. भांड्यावर घट्ट झाकण घाला. कमीत कमी पंधरा मिनिट तरी पीठ झाकून ठेवा. प्रत्येक वेळी एका वाटीची उकड काढून घेतली तर मोदक खूप सुंदर, लुसलुशीत होतात.

3. स्टेप 3

आता सारण करण्यासाठी एक कढई गॅसवर गरम करत ठेवा. त्यामध्ये तूप घोता तूप गरम झाले की, त्यात खोवलेले ओले खोबरे व चिरलेला गूळ घाला. वेलची पूड, खसखस आणि काजू बदाम बारीक चिरून घाला. गूळ पुर्णपणे विरघळल्या नंतर दोन मिनिट अजून परतून घ्या आणि गॅस बंद करा. लगेच सारण एका प्लेट मध्ये काढून घ्या.जास्त वेळ सारण परतू नका त्यामुळे सारण घट्ट होते आणि मोदक भरताना फाटण्याची शक्यता असते.

4. स्टेप 4

आता पीठ एका परातीत घेऊन उकड थोडी गरम असताना मळायला सुरुवात करा. तेल पाण्याचा हात लावून उकड मऊ मळून घ्या. जेवढा जास्त वेळ उकड मळून घ्याल तेवढं पीठ छान तयार होईल. छोट्या लिंबाच्या आकाराचा पिठाचा गोळा घ्या आणि बोटाने दाबून-दाबून पारी कारावी. एक चमचा सारण भरून मोदकाच्या पाकळ्या करा. शेंड्याला पाकळ्या थोड्या दाबून घ्या त्यामुळे मोदकाला आकार देणे सोपे जाते.आता मोदक हळूहळू बंद करून घ्या. अशा प्रकारे सर्व मोदक तयार करून घ्या.

5. स्टेप 5

मोदक पात्रात पाणी गरम करावयास ठेवावे ज्या चाळणी मध्ये मोदक उकडणार आहोत त्याला तेल लावून घ्या आणि एकेक करून मोदक ठेवून द्या. मोदक पंधरा मिनिटे वाफवून घ्यावे. थोडे थंड झाले की सर्व मोदक एका डब्यामध्ये मध्ये काढून घ्या.

स्टेप 6

मस्त लुसलुशीत मोदक तुपाबरोबर सर्व्ह करावे.

7. ~~स्टेप~~ 7

लापसी रेसिपी

साहित्य 1 वाटी लापसी .
अधीं वाटी काज, बदाम, मनुके आणि किसमिस .
पाव चमचा वेलची पावडर .
चवीनुसार मीठ .
1 वाटी साखर नाहीतर गूळ ही घेऊ शकता .
3-4 चमचे तूप .
केसर .
पाणी .
पाव चमचा हळद

कृती _

सर्वात आधी लापसी निवड्न घ्यावी, आता गॅसवर कुकर किंवा एक पातेलं ठेवावं.

त्यात तूप घाला, तूप चांगल तापल कि त्यात लापसी घाला. आणि लापसी चांगली भाजून घ्यावी.

लापसी भाजली कि त्यात हळद, वेलची पावडर आणि ड्रायफ्रूट घाला. पुन्हा त्याला हलवा.

आता एका बाजूला पाणी गरम करत ठेवा, पाणी गरम झालं कि ते पाणी लापसित घाला आणि पुन्हा हलवा.

थोडे बुडबुडे सुटले कि साखर अथवा गूळ घाला आणि झाकण मारा.

10 मिनिटे झाकण तसेच ठेवा. आता झाकण काढा लापसी शिजली कि नाही ते पहा.

वरतून केसर घालून गरमा गरम सर्व्ह करा. झाली तुमची लापसी तयार आहे.

खमंग थालीपीठ रेसिपीज

साहित्य:-

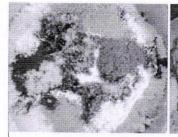
- 1. 2 वाटी ज्वारीचे पीठ
- 2. 1/2 वाटी बेसन पीठ
- 3. 1 कांदा
- 4. 2 टीस्पून आले लसूण मिरची कोथिंबीर पेस्ट
- 5. 1+1/2 टि स्पून तिखट
- 6. 1 टीस्पून धणे पावडर
- 7. 1 टीस्पून जीरे पावडर
- 8. 1/2 टीस्पून हळद
- 9. 1/4 टीस्पून हिंग
- 10. 1 टेबलस्पून कोथिंबीर
- 11 1 टेबलस्पून साजूक तूप
- 12 चवीनुसार मीठ

कृती;

1. ~~स्टेप~~ 1

एका भांड्यात ज्वारीचे पीठ, बेसन पीठ घालून त्यात बारीक चिरलेला कांदा आले लस्ण मिरची कोथिंबीर पेस्ट, तिखठ, हळद, धणे जिरे पावडर, मीठ व आवश्यक तेवढे पाणी घालून पिठ मळून घ्यावे.

2. स्टेप 2

तव्यावर तेल /तुप घालुन त्यावर तयार पिठाचा गोळा घेऊन हाताने दाबून, थापून थालीपीठ करणे. तुप सोडून दोन्ही बाजूंनी खमंग व खरपूस भाजून घेणे.

3. स्टेप 3

गरमा गरम थालीपीठ लोणचे, हिरव्या मिरचीच्या ठेच्या बरोबर सर्व्ह करणे.

मिक्स डाळीचे अप्पे

घटक :

- 1. 2 कप तांदूळ
- 2. 1/4 कप मूग डाळ
- 3. 1/4 कप उडीद डाळ
- 4. 1/4 कप तूर डाळ
- 5. 1/4 कप मसूर डाळ
- 6. 1/4 कप चणाडाळ
- 7. 1 कांदा
- 8. 1 टोमॅटो
- 9. 2 हिरव्या मिर्च्या
- 10. 3 टेबलस्पून कोथिंबर
- 11 चवीनुसार मीठ
- 12 आवडीनुसार भाज्या ही घेऊ शकता

कुकिंग सूचना

1. स्टेप 1

प्रथम सर्व डाळी साफ करून धुऊन घ्या. आणि सर्व डाळी एकत्र 4-5 तास भिजवुन घ्या, आणि मिक्सरला बारीक वाटून घ्या.

2. स्टेप 2

गरजेनुसार पाणी घालून रात्रभर फर्मेंट होण्यासाठी ठेऊन द्या. दुसऱ्या दिवशी रिक्स महणजे सकाळी फर्मेन्ट झालेल्या बेटर मध्ये कांदा टोमॅटो, मिर्ची, मीठ, कोथिंबर घालून चांगले मिक्स करून घ्या. आपे पात्राला तेल लावून त्यात तयार बेटर घाला झाकण ठेऊन दोन्ही बाजूनी शेकून घ्या.

प्राचार्य नामदेवराव सूर्यवंशी(वेडके)महाविद्यालय फलटण,जि.सातारा.

OF APPRECIATION

This is to certify that Mr/Ms Ahiwale Pooja Prashant of BA I has successfully participated in the Cooking Course held at Namdevrao Suryawanshi (Bedke) College, Phaltan during academic year 2020-21. We wish him/her the best for the future.

Beyeuld.va Course Coordinator Principal
Principal
Namelavrao Suryawanshi(Bedke) College
Phaltan, Dist, Satara

OF APPRECIATION

This is to certify that

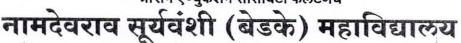
Mr/Ms Kakade Lalita Bhimrao of BA I has successfully participated in the Cooking Course held at Namdevrao Suryawanshi (Bedke) College, Phaltan during academic year 2020-21. We wish him/her the best for the future.

Geografication Course Coordinator

॥ प्रज्वलितो ज्ञानमयः प्रदीपः॥ श्रीराम एज्युकेशन सोसायटी फलटणचे

एस. टी. स्टॅण्डजवळ, नाना पाटील चौक, फलटण ४९५ ५२३. जि. सातारा. (महाराष्ट्र)

फोन : (०२१६६) २२२४७४, फॅक्स : (०२१६६) २२४१५१

वेबसाईट : www.nsbcphaltan.com/Phlt321.cl@unishivaji.ac.in ● ईमेल : nsbcollege7@gmail.com

NGC 2004/(1/04)/म. शि. - ३ दि. १५ जुलै २००४

ं कला ं वाणिज्य ं विज्ञान ं

स्थापना : दि. १८ ऑगस्ट २००४

जावक क्र. : र्नामञ्ज / 2018-19

दिनांक: 15/06/2018

प्रति.

मा. ऑनररी जनरल सेक्रेटरी, श्रीराम एज्युकेशन सोसायटी, फलटण.

> विषय :- महाविद्यालयामध्ये Beauty Parlour Course (प्रोफेशनल कोर्स) स्रू करण्यासंदर्भात परवानगी मिळण्याबाबत विनंती पत्र.

महोदय,

वरील विषयास अनुसरून विनंती करण्यात येते की, आपल्या महाविद्यालयामध्ये विद्यार्थ्यांसाठी दि. 20/06/2018 पासून Beauty Parlour Course (प्रोफेशनल कोर्स) स्रू करण्याचा मानस आहे. तरी त्यासाठी आपली परवानगी मिळावी ही नम्र विनंती.

कळावे.

THH QUECKET ... फलटण

नामदेवराव सूर्यवंशी(बेडके)महाविद्यालय

आवक कं. ४१५० M. A.L. Che

Notice for Students

सूचना

महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांना सूचित करण्यात येते की, आपल्या महाविद्यालयामध्ये 20/06/2018 पासून Beauty Parlour course सुरु होणार आहे. ज्या विद्यार्थ्यांना / विद्यार्थिनिंना या Beauty Parlour (3 month professional Course) मध्ये सहभाग घ्यायचा आहे, त्यांनी आपली नावे 18/06/2018 पर्यंत प्रा. कु. शिंदे ए. एल. यांच्याकडे नोंद करावित.

महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थिनिंनी तसेच इच्छूक विद्यर्थ्यांनी Beauty Parlour course मध्ये सहभाग घेऊन सदर कोर्सचा लाभ घ्यावा.

प्रा. कु. ए. एल. शिंदे Course Cordinator

प्रा. कु. कोळेकर व्ही. ए. Course Co-ordinator

प्रा. कु. गावडे के. एस. Course Co-ordinator

ि .प्रीचार्य नामदेवराव सूर्यवंशी(बेडके)महाविद्यालय फलटण.जि.सातारा.

Shriram Education Soceity Phaltan...

NAMDEVRAO SURYAWANSHI (BEDKE) COLLEGE, PHALTAN.

Course: Beauty Parlour Course Year: 2018 – 2019

Students List of Course

Sr. No.	Students Name	Class	Sign
1)	Miss. Zari Sopiya Allauddin	B. A. I	5.A. 2asi
2)	Miss. Nale Soniya Sunil	B. A. II	Helse
3)	Miss. Attar Sana Rajjak	B. A. II	S.R. Atta
4)	Miss. Bhise Komal Suresh	B A. II	KRBhILEE
5)	Miss. Gaikwad Kajal Madhukar	B. A. II	Cole Kuada
6)	Miss. Thombare Madhavi Suresh	B . A. I	Thembase
7)	Miss. Dabade Ashwini Bapurao	B.Com. I	A. B. Rehado
8)	Miss. Gade Komal Anil	B. Com. I	GOILS
9)	Miss. Dhumal Gouri Subhash	B. Com. I	G.S. Dhumal
10)	Miss. Hapse Rutuja Ashok	B. Com. I	RAH
11)	Miss. Gunjawate Kanchan Balu	B. Com. II	K.B. Gelianote
12)	Miss. Jadhav Vidya Dattatray	B. Com. II	Calla as
13)	Miss. Kadam Rupali Shankar	B. A. I	D. C. Ladon
14)	Miss. Pujari Monali Laxman	B. A. III	M. N. Priori
15)	Miss. Jagtap Gouri Jayhind	B. A. III	George
16)	Miss. Jadhav Reshma Mohan	B. A. III	Readher
17)	Miss. Deshmukh Snehal Pravin	B. A. III	Co Deching
18)	Miss. Kate Shivani Dilip	B. A. II	Kate
19)	Miss. Kapase Kajal Lalaso	B. A. I	K. L. Kanaue
20)	Miss. Pawar Sakshi Sanjay	B. Com. II	(2.5. Pay x18
21)	Miss. Ghorapade Harshada Hanumant	B. Com. II	H. H Gordon
22)	Miss. Jadhav Komal Dayanand	B. A. I	makan K.D.
23)	Miss. Bhosale Neha Rajaram	B. Com. I	(Rhosk)
24)	Miss. Bhosale kajal Rajendra	B. Com. I	K-B-Bhase
25)	Miss. Anarase Pratiksha Mohan	B. Com. I	On pococo,

Principal
Namdevrao Suryawanshi(Bedke) College
Phaltan, Dist. Satara.

26)	Miss. Shaikh Tamanna Raju	B. Com. I	Kehekh
27)	Miss. Chavan Varsha Rajendra	B. Com. I	Prohogayde
28)	Miss. Dhaygude Piyusha Machindra	B. Com. I	(AM) hoverde

Principal '
Namdevrao Suryawanshi(Bedke) College
Phaltan, Dist. Satara.

Shriram Education Society, Phaltan

Namdevrao Suryawanshi (Bedke) Senior College, Phaltan

B.P. Course Students Daily Attendance Sheet

1:55 Dhaygude PiyushaMachina 1:55 Bhise Kamal Suresh 1:55 Gti Kava a Kajal Madhuka 1:55 Gtade Kamal Anil Horase Pratikinyohan

iss Shikh Tamanna Kaju

iss Chavhan Yaxsha Rajenda 135 John Reshma Mohan 1135 Dabade Ashaini Bapuraa 1135 Ohuma Romal Anil 1135 Ohuma Gravzi Subhash 135 8h8/c Kaja Rajaxan 1155 Jadha u Kemal Dayanand 1135 Gthorpade Harshada Horrigat viso Kate Shivani Dilip 113 Bhale Neha Rajaxam 1155 Hapse Ruthic Ashak 455 Kapse Kajal viss Radm Rupall Shankar 135 Jadhav vidya Jatta txay 1135 Gruniacote Kanchan Kall hiss zari sopiya Allaudin 1135 Thombase Madhy, Suxesh riss Soniya Sunil Male his Atta Sama Raijak Jasta P Grava Jayhind Pulari Manali Pawar sakshi Sanjay Name begining with surname A - Absent P - Present 10/050 LOXONO1 RO 8 Class W S Division..... 9 0 1 3 Month June 9 17 20 21 20 18 22 -2019 24 27 29 30 31 Total Attendance at the end of the month 100 0 0 0 600 0 00 0 00 d 0 10 6 0

Principal
Namdevrao Suryawansni(Bedke) College
Phattan Dist Satara

Shriram Education Society, Phaltan

Namdevrao Suryawanshi (Bedke) Senior College, Phaltan

8. P. Causse Students Daily Attendance Sheet

Month. July

Johan Restma Makan	H loute	CHIKE and Kalal Modely Kas	Shire Remoul Surresh	Thay aude pivusha hachina	Shawhan Vassba Rajeda	Miles sometiment of the	and your extitution when	and to Rain Rainson		Romal Days	Those Page Hax Sanda Hayman	Pawar Sa RSh Sanjay	Kapase Kajai Lalasa	Solo Shivani Billie	Deshmuka Sne hal Pravis	Jagtap Gravar Jahindo	Sold Manal Coxaman	Kadam Kupati, Shankax	Judha Vidya Otto-Ray	brunjawte Kanchan Kalu	Hapase Rufuja Ashals	Thumal Groux Suphash	Dabade Romal Anil	Themodize Madhani Sured	Hara Sana Rajak	Sign I muis afice of	Sopina Allaudin	Valid Court	Name regining with sumame Roll	P - Present A - Absent
																			0 0 0									0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16	Class
	A P P P P P P P P P P P P P P P P P P P	0	00000	00000	0000	0	000000	000000000000000000000000000000000000000		0	-	00000	D	0 0 0 0 0 0	d. d.d.d.d.d.d.d.	9 9 9 9 9	000000000000000000000000000000000000000	4 9 9 9 9 9 A		99999	00000		0	0 000000	99999	000000000000000000000000000000000000000	00000	9 1 9 9 9 9 9 9	17 18 19 20 21 22 23 24	Tuly 3 2018 - 2019
P	DAPP PP DC	DAAPP PP 2)	0000000	000000000000000000000000000000000000000	000000000000	P P P P P P 24	000000000000000000000000000000000000000	P P P P P 24	0000000000	000000000000000000000000000000000000000	P	PPPPPP23	ppppp	D D D D P P C	0	0	-	P P P P P 22	~	66666	PPP PP 23	PPPP 23	A P P P 2	PPPPPA 23	500000000000000000000000000000000000000	PPPP AP 23	PAAP2	PAPPIPP 22	25 26 27 28 29 30 31 the end of the month	े ।।प्रज्यांनेत

Principal

Namdevrao Suryawanshi(Bedke) College Rhaltan, Dist. Satara,

Shriram Education Society, Phaltan

Namdevrao Suryawanshi (Bedke) Senior College, Phaltan

8.p. Course Students Daily Attendance Sheet

Division

2018

2019

।।प्रज्वालेतो ज्ञानमयः प्रदीपः।।

• A131005

P - Presen

3 13, Angrase Pratiksha Mahar 1878 Baste Meha Rajaxam paros v shocking ">>> Pwaz sakshi UBS Kapse Raja 1135 Dhyma iss Do bade viss soni ya suni iss Grade rss Graikwad Kajal Madhukay 135 bithos Pade Hasshda Hankman Es Attar Sana iss Deshmukh Snehal is grado is Thombaxe Nadhavisuresh iss Jadhau Shikh Tammana Thaygude Piyusha Machinaka Rate Shivani brynia wte Kanchan Ball Hapse Charron raxs ha Jakar vidya Dattatsay Pulari Manali Jagtap Gransi Jayping Kadam Rupal, Shamba Sopiya Allaudin Kama Romal RUTUR ASPOR Ashimi Baption Reshma Mohan Name begining with surname A - Absent X DOUGK Rajaxan Volues Dayanana (axamar) 0000 all pavin Subhas XO L No. Class. w 0 --12 3 Month August 14 15 0 17 00 19 20 I 2 22 23 24 25 26 27 28 29 30 <u>ω</u> Total Attendance at the end of the month 201 00 6 20 N 5 00 12 20 00

300

155

Namdevrao Suryawanshi(Bedke) College Phaltan, Dist Satara Phincipal

Shriram Education Society, Phaltar

Namdevrao Suryawanshi (Bedke) Senior College, Phaltan

B・P CourseStudents Daily Attendance Sheet

50.5 is Prayant Privite Machinera liss. Bhosle Kajal Rajendra iss. Anorouse Pothesha Mohar 1135 Deshmykh snehal for 1135 Rate Shivami Dilip 1135 Rapse Kajal Lalase hiss Jag to p. Gravai Jayhina 200 135 135 133. Chavan Voxsha Rajenda 133 Shikh Tamonna iss Jadhav vidya Dattaku iss Thombase Madhaul Surs 18 Kadem Rupali Spanka (135. Grunjaleate Kanchan B viss Gade Komal, Ani 1135 Dabade Ashaini iss . Rhosle Neha Rajonam iss Pawar Sakshi Sanjay SS. Jadhav Komal 83 Ghospade Hossada Hnumant iss pujari Monali Laxman 180%. NOID Dhymal Grays 1 Sybhas Bhise Romal Madhuk Attas Hapse Rutuia Ashak Saniya Sopiya Allandin Sano Name begining with surname A - Absent P - Present Dayanan ROLLOK Raju BOWIN No. Class.. Division.... 10 12 3 Month September 2018 14 0 16 20 21 22 23 20 26 27 28 29 Pincipal ।।प्रज्वलितो ज्ञानमयः प्रदीपः।। Total Attendance at the end of the month blo OLON 0 0 0 125016 100/00/ Report 280 225 0000 8 8 28

Namdevrao Suryawanshi(Bedke) Colleg-Phaltan Dist Satara

Course Introduction

The Course Beauty care and makeup consists of eight Units which covers the basics techniques of beauty, grooming, skin care, hair styling and makeup.

Course Objectives:

While studying the short-term course on Beautician, the student shall be able to:

- Understand the importance of hygiene and sanitation to be maintained in a beauty parlour
- Describe about the personal etiquettes to be followed for becoming a beauty professional
- Identify the type of hair and the suitable styling of hair for various lengths of hair
- · Identify the types of skin by performing skin analysis
- · Explain the procedure of manicure and pedicure
- List the contraindications of manicure, pedicure, bleaching, facial, hair straightening

Course Outcomes:

After completion of the Short-Term Course in Beautician, the student will be able to:

- Maintain the professional ethics in the work place
- Perform Manicure and Pedicure
- Illustrate the process of temporary removal of superfluous hair using threading, waxing, bleaching
- · Perform the facial and the massages of the facial
- Create various basic hair styling like curls and rolls
- · Identify all the tools, accessories and brushes used for makeup
- Understand about various types of makeup including corrective makeup

Namdevrao Suryawanshi(Bedke) College
Phaltan, Dist. Satara.

B. P. Course Syllabus

Facial Stokes
Waxing
Head Massage
Basic Hair Cutting
SPA
Hair Care & Bun
-
Rebonding
Keratin Treatment
Hair SPA Treatment
Advanced Hair Style
Advanced Hair Massage
Types of Make - up
Global Highlights massage

Namdevrao Suryawanshi(Bedke) College Phaltan, Dist. Satara.

रोल नंबर			
Roll No.			

परीक्षार्थी कोड को उत्तर पुस्तिका के मुख पृष्ठ पर अवश्य लिखें।

Candidates must Wight the Code on the title page of the answer book

- कृपया जाँचकर ले कि, इस प्रश्न पत्र में मुद्रित पृष्ठ 5 हैं।
- प्रश्न पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिए गए कोड नंबर को छात्र उत्तर-पुस्तिका में मुख-पृष्ठ पर लिखें।
- कृपया जाँचकर लें कि, इस प्रश्न-पत्र में 4 प्रश्न हैं।
- कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरु करने से पहलें, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।
- इस प्रश्न पत्र को पढ़ने के लिए 15 मिनिट का समय दिया गया है। प्रश्न-पत्र का वितरण पुर्वाह में 10:15 बजे किया जाएगा। 10:15 बजे से 10:30 बजे तक छात्र केवल प्रश्न-पत्र को पढेंगे, और इस अवधि के दौरान वे उत्तर-पुस्तिका पर कोई उत्तर नहीं लिखेंगे।
- Please check that this Question paper contains 5 printed pages.
- Code No. given on the right hand side of the question paper should be written on the title page of the answer book by the candidate.
- Please check that this question paper contains 4 questions.
- Please write down the serial No. on the question before attempting it.
- 15 minute time has been allotted to read this question paper. The question paper will be
  distributed at 10:15 am. From 10:15 to 10:30 am the students we read the question paper
  only and will not write any answer on the Answer book during this period.

सौंदर्य और बाल

BEAUTY AND HAIR

निर्धारित समय: $2\frac{1}{2}$ घण्टे

अधिकतम अंक: 50

Time allowed: $2\frac{1}{2}$ hours

Maximum Marks: 50

खण्ड स

SECTION C

3. अति लघु उत्तरवाले प्रश्न (कोई सात कीजिए):

2x7=14

- (i) पर्मिंग (Perming) करने लिऐ विभिन्न प्रकार के खंडीकरण (सेक्शनिंग) के नाम लिखिए।
- (ii) बालों की स्लिदरिंग (Hair Slithering) से क्या अभिप्राय है ?
- (iii) प्राथिमिक रंग कौनसे होते हैं ?
- (iv) आज कल सैलून में कौन से लाईटनर्स उपलब्ध होते है ?
- (v) चेहरे का कौनसा आकार सर्वोत्तम माना जाता है ?
- (vi) आँखों की कृत्रिम भौओं (Eyelashes) किस प्रकार उतारा जाता है ?
- (vii) आनंद समानता (हारमनी) क्या है ?
- (viii) असफल पर्मिंग के क्या उत्तरदायी कारण हो सकते हैं ?
- (ix) थियेटर मेक-अप में प्राय: कौनसी फाउंडेशन का प्रयोग किया जाता है ?

Very short answer Question (Attempt any Seven):

- (i) Name the types of sectioning for perming?
- (ii) What is meant by slithering the hair?
- (iii) What are the primary colours?
- (iv) What lighteners are available in today's salons?
- (v) Which facial shape is considered to be ideal?
- (vi) How do you remove artificial eyelashes?
- (vii) What is Facial Harmony?
- (viii) Maintain the factors responsible for failure of perming.
- (ix) What make up foundation is often used for theatrical make up.

Shriram Education Soceity Phaltan...

NAMDEVRAO SURYAWANSHI (BEDKE) COLLEGE, PHALTAN.

Course: Beauty Parler Course Year: 2018 – 2019

Marklist of Course

Sr. No.	Students Name	Class	Marks
1)	Miss. Zari Sopiya Allauddin	B. A. I	47
2)	Miss. Nale Soniya Sunil	B. A. II	48
3)	Miss. Attar Sana Rajjak	B. A. II	48
4)	Miss. Bhise Komal Suresh	B A. II	50
5)	Miss. Gaikwad Kajal Madhukar	B. A. II	49
6)	Miss. Thombare Madhavi Suresh	B . A. I	50
7)	Miss. Dabade Ashwini Bapurao	B.Com. I	47
8)	Miss. Gade Komal Anil	B. Com. I	49
9)	Miss. Dhumal Gouri Subhash	B. Com. I	50
10)	Miss. Hapse Rutuja Ashok	B. Com. I	50
11)	Miss. Gunjawate Kanchan Balu	B. Com. II	47
12)	Miss. Jadhav Vidya Dattatray	B. Com. II	48
13)	Miss. Kadam Rupali Shankar	B. A. I	49
14)	Miss. Pujari Monali Laxman	B. A. III	50
15)	Miss. Jagtap Gouri Jayhind	B. A. III	47
16)	Miss. Jadhav Reshma Mohan	B. A. III	50
17)	Miss. Deshmukh Snehal Pravin	B. A. III	50
18)	Miss. Kate Shivani Dilip	B. A. II	48
19)	Miss. Kapase Kajal Lalaso	B. A. I	48
20)	Miss. Pawar Sakshi Sanjay	B. Com. II	47
21)	Miss. Ghorapade Harshada Hanumant	B. Com. II	49
22)	Miss. Jadhav Komal Dayanand	B. A. I	48
23)	Miss. Bhosale Neha Rajaram	B. Com. I	50
24)	Miss. Bhosale kajal Rajendra	B. Com. I	49

25)	Miss. Anarase Pratiksha Mohan	B. Com. I	50
26)	Miss. Shaikh Tamanna Raju	B. Com. I	48
27)	Miss. Chavan Varsha Rajendra	B. Com. I	49
28)	Miss. Dhaygude Piyusha Machindra	B. Com. I	50

M Principal

Namdevrao Suryawanshi(Bedke) College Phaltan, Dist. Satara.

OF APPRECIATION

THIS CERTIFICATE IS PROUDLY PRESENTED TO

Seniya Sunil Vale

Beauty Parlour Course (Professional)

This is to certify that above mentioned candidate has successfully participate and completed the Professional Course of Beauty Parlour. We wish candidates the best for their future.

Course Coordinator

Principal
Namdevn Principal
Photon Dist Satara

OF APPRECIATION

THIS CERTIFICATE IS PROUDLY PRESENTED TO

Attar Sana Rajak

Beauty Parlour Course (Professional)

This is to certify that above mentioned candidate has successfully participated and completed the Professional Course of Beauty Parlour. We wish candidates the best for their future.

Course Goordinator

Namde Principal college Namdevrap Palis Dist Salara

OF APPRECIATION

THIS CERTIFICATE IS PROUDLY PRESENTED TO

Zari Sophiya Allandin

Beauty Parlour Course (Professional)

This is to certify that above mentioned candidate has successfully participated and completed the Professional Course of Beauty Parlour. We wish candidates the best for their future.

Omnes

Principal
Namdevrao Suryawanshi(Becke) College
Phaltan, Dist. Satara.

॥ प्रज्वलितो ज्ञानमयः प्रदीपः॥ श्रीराम एज्युकेशन सोसायटी फलटणचे

नामदेवराव सूर्यवंशी (बेडके) महाविद्यालय

एस. टी. स्टॅण्डजवळ, नाना पाटील चौक, फलटण ४९५ ५२३. जि. सातारा. (महाराष्ट्र) फोन : (०२१६६) २२२४७४, फॅक्स : (०२१६६) २२४१५१

वेबसाईट : www.nsbcphaltan.com/Phlt321.cl@unishivaji.ac.in ● ईमेल : nsbcollege7@gmail.com

NGC 2004/(1/04)/म, शि. - ३ दि. १५ जुलै २००४ 🔷 🔾 कला 🔾 वाणिज्य 🔾 विज्ञान 🔾

स्थापता : वि. १८ ऑगस्ट ३००४

जावक क्र.: निर्दित / 2021 - 2022

दिनांक : 0 2 -08 - 2021.

प्रति.

मा. ऑनररी जनरल सेक्रेटरी.

श्रीराम एज्युकेशन सोसायटी,

फलटण.

विषय :- महाविद्यालयामध्ये 'भगवतगीता उच्चार अध्याय' १२ व १५ Course सुरू करण्यासंदर्भात परवानगी मिळण्याबाबत विनंती पत्र.

महोदय,

वरील विषयास अनुसरून विनंती करण्यात येते की, आपल्या महाविद्यालयामध्ये विद्यार्थ्यांसाठी दि. 14/08/2021 पासून 'भगवतगीता उच्चार अध्याय' १२ व १५ Course (21 Days Value added Course) स्रू करण्याचा मानस आहे. तरी त्यासाठी आपली परवानगी मिळावी ही नम्र विनंती.

कळावे.

श्रीराम एज्यकेशन सोसायटी

नामदेवराव राूर्यवंशी(वेडके)महाविद्यालय फलटण, जि.सातारा,

सूचना

महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांना कळविण्यात येते की आपल्या महाविद्यालामध्ये १४/०८/२०२१ पासून भगवदगीता उच्चार अध्याय १२ व १५ अध्याय Course सुरु होणार असून , ज्या विद्यार्थ्यांना या course मध्ये भाग घ्यायचा आहेत्यांनी आपली नावे लवकरात लवकर प्रा.डॉ.रायते टी.व्ही. यांच्याकडे ध्यावी.

सदर course आपणास श्रीमद् भगवत गीतेचा अभ्यास व त्यातील स्पष्ट शब्द उच्चार करण्यास शिकवेल व आपणास जीवनातील प्रत्येक परिस्थितीत विजयी होण्यासाठी मार्गदर्शन करेल.

B.A. विभाग

B.Com.विभाग

प्रा.कोळेकर व्ही.ए.

प्रा.बागल डी. व्ही.

Namdevrao Suryawanshi(Bedke) College
Phaltan, Dist, Satara

sr. No. Name of the student cast M/FAttendance

		Z WALTANT
D	Mane shubham Nandkumar open M	1/1/10/11/11/11/11/19/2019/11/2019
길	Gangavane Indraject Kailas NTB F	GIR
3)	Aware sakshi shahaji sc F	S.S. Aware
4)	Holkar vishal Sanil OBC M	HOIRUY NIS
te"	Nalwade Sourabh Damoder open M	
6)	quikwad Amit Bhanydus OBC M	S.D. Nalwale GKwadAB.
3)	Pokale suraj Bapurao NTC M	Pokales.B.
8)	Aurau Avinosh Hanmant OBC M	Gurav A.T.
9)	Khalate Nikhil Sukhdeu NTC M	Theelululus.
10)	Shinde Pooja Balkrushny NTC F	Christep. B.
-	Gawade Rohan Shivaji NTCM	Fewarles.
12)	Pawar Neha Bheema VJA F	Pawar NB.
13)	Kadam Aishwarya sahebrao OBC P	AS Keidam
	rakade Latira Bhimrao & F	PLB.
13	Shinde Alkanksha Dattatray P	8/AD
(6)	Nimbalkar Pooja Bipin Open F Jadhau Nikita dan Open F	NPB.
17)	Jadhau Nikita sharad UJA F	Jadhuns.
(8)	Nikalje Yashodip Baly Sc & M	
19)	Chinds	ni Kabey.B
W. Carrier Co.	Shinde Pratik Naunath Open M	Springs.
20	Jadhau Sandhyrani Balu UTA F	Slahw S.P.
	The state of the s	S AM

Namdevrao Suryawanshi(Bedke) College

॥ श्री हरी:॥ वसुदेवसुतं देवं कंसचाणूरमर्दनम् । देवकीपरमानन्दं कृष्णं वन्दे जगदगुरुम् ॥

॥ भीता पहें, पढ़ावें, जीवन में लायें ॥

|| श्रीमद्भगवद्गीता विवेचन सारांश ||वसुदेवसुतं देवं कंसचाणूरमर्दनम् |देवकीपरमानन्दं कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम् ।।।। श्रीमद्भगवद्गीता विवेचन सारांश।।

अध्याय 15: पुरूषोत्तमयोग

2/2 (श्लोक 8-20), शनिवार, 01 जुलै 2023

विवेचक: गीता विशारद डॉ. श्री संजय मालपाणी जी

YouTube लिंक: https://youtu.be/HKcCSLMps3Q

जीवन कृतार्थतेकडे नेणारे गुप्त ज्ञान

परंपरेप्रमाणे आरंभीची प्रार्थना आणि दीप प्रज्वलन झाले. गुरुवंदना करून आजच्या सत्राला प्रारंभ करूया. गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णुः गुरुर्देवो महेश्वरः। गुरुः साक्षात् परंब्रह्म तस्मै श्री गुरवे नमः॥

दोन दिवसांनी गुरुपौर्णिमा आहे. गुरुपौर्णिमेच्या पूर्वसंध्येला आज आपण पंधराव्या अध्यायाचे चिंतन करत आहोत. जगद्गुरू भगवान श्रीकृष्णांनी भगवद्गीता सांगितली आहे. कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम् .

आषाढातील या पौर्णिमेला जेव्हा आकाश काळ्या ढगांनी दाटलेले असते, तेव्हा चंद्राचे पूर्णिबंब शोधणे अवघड असते. अशा वेळेस तो चंद्र दृष्टोत्पत्तीस पडला तर आपण स्वतःला भाग्यवान समजतो. आपल्या सर्वांच्या जीवनात गीतेप्रती जिज्ञासा जागृत झाली आहे आणि या छोट्याशा उपक्रमापर्यंत आपण येऊन पोहोचलो आहे. सर्वांची गुरुपौर्णिमा सार्थक झाली आहे कारण गीतेसारखा गुरू अनायासे या वर्षी सर्वांना प्राप्त झाला आहे. ग्रंथच जेव्हा गुरू होतो त्यापेक्षा उत्तम ते काय? या गुरुपौर्णिमेनिमित्त समस्त गुरूपरंपरेला वंदन करूया. जगद्गुरू भगवान श्रीकृष्ण, आदिगुरू भगवान महेश्वर, आदि शंकराचार्यांपासून स्वामी गोविंद देविगरी महाराज यांच्यापर्यंत सर्व गुरूंना वंदन करून आजच्या सत्राला प्रारंभ करूया.

गेल्या आठवड्यात आपण पंधराव्या अध्यायाचे सात श्लोक समजावून घेतले. आज आठव्या श्लोकापासून प्रारंभ करूया. त्याआधी गेल्या आठवड्यातील श्लोकांमध्ये भगवंतांनी जे ज्ञान दिले त्याचा थोडक्यात आढावा घेऊया. भगवंतांनी ज्याची मुळे वरच्या दिशेला आणि फांद्या खालील दिशेला आहेत अशा एका काल्पनिक संसारवृक्षाची आकृती आपल्यासमोर प्रस्तुत केली. त्याचा विस्तार एवढा मोठा की त्याचा आदि आणि अंत बुद्धीच्या परे आहे. गुणांवर आधारित त्याच्या फांद्या खाली, मध्ये आणि वरच्या दिशेला विस्तारल्या आहेत. भगवंतांनी अशा अद्भुत वृक्षाचे वर्णन केले आहे. या मायारूपी वृक्षाला कसे तोडावे, त्यासाठी कोणती कु-हाड वापरावी हे भगवंतांनी सांगितले. ते म्हणतात, यासाठी वैराग्य हे एकमेव शस्त्र आहे, इतर दुसरे नाही. या मानवी जीवनात कशा प्रकारे त्या परमात्म्याचा अंश येतो, त्या परमात्म्याचे परमधाम कुठे आहे, तो कशाप्रकारे स्वयंप्रकाशित आहे या सर्व बाबी भगवंतांनी नमूद केल्या. पुढे या जीव आणि शरीराचा संयोग आणि वियोग कसा होतो हे भगवंतांनी सांगितले. त्या पुरुषोत्तम परमात्म्याच्या छोट्याशा बीज स्वरुपात हा आत्मा आपल्या आत प्रविष्ट आहे. बाकी सर्व शरीर प्रकृतीपासून प्राप्त झालेल्या पंचमहाभूतांपासून बनले आहे. सर्व ग्रहगोल, तारे आपल्या आत छोट्या स्वरुपात विराजमान आहेत. या पंचमहाभूतांव्यतिरिक्त मन, बुद्धी आणि अहंकार या तीन गोष्टीदेखील आपल्याला प्रकृतीमुळे प्राप्त झाल्या आहेत. या आठ गोष्टी प्रकृतीपासून मिळाल्या आणि नववा आत्मा आपल्या आत येऊन विराजमान झाला. या प्रकृतीचे निर्माता तर स्वतः भगवंतच

आहेत मात्र त्यांचा बीजरूपी आत्मा त्याच प्रकृतीच्या आधीन होऊन राहतो. गाडीचा मालक मागे बसला चालक गाडी चालवत आहे, तर चालकाच्या चांगल्या वाईट गुण, कर्माद्वारे मिळणारे सुख आणि दुःख त्या गाडीच्या मालकाला देखील भोगावे लागेल.

या जीव आणि शरीराचा संयोग कसा झाला हे भगवंत पुढील श्लोकात सांगतात.

15.8

शरीरं(य्) यदवाप्नोति, यच्चाप्युत्क्रामतीश्वरः। गृहीत्वैतानि संयाति, वायुर्गन्धानिवाशयात्॥15.8॥

वारा वासाच्या वस्तूतून वास घेऊन स्वतः बरोबर नेतो तसाच देहादिकांचा स्वामी जीवात्माही ज्या शरीराचा त्याग करतो, त्या शरीरातून मनसहित इंद्रिये बरोबर घेऊन नवीन मिळणाऱ्या शरीरात जातो.

अतिशय सुंदर उपमा देताना भगवंत म्हणतात, ज्याप्रकारे वारा गंधाच्या उगमस्थळापासून गंध वाहून नेत ग्रहण करणाऱ्यापर्यंत घेऊन जातो त्याचप्रकारे शरीराचा स्वामी असलेला जीवात्मा(ईश्वराचा अंश) जेव्हा शरीराचा त्याग करतो, तेव्हा मन त्या आत्म्याला चिकटते. मृत्यूनंतर पंचमहाभूतांपासून बनलेले हे शरीर नष्ट होते, भस्म पावते, पंचमहाभूतांत विलीन होते. ज्या नवीन शरीराला तो आत्मा प्राप्त होतो त्यात त्या लिप्त झालेल्या मनाला धारण करून सोबत नेतो. मन, बुद्धी, अहंकार त्या आत्म्याला दिशा देण्यासाठी निघतात आणि ते नवीन शरीरात प्रवेश करतात. त्या आत्म्याची शुद्धी मनाच्या शुद्धीवर अवलंबून आहे. कोणत्या योनीत जन्म प्राप्त होतो ते या शुद्धीवर ठरते. सोन्यापासून बनणारा दागिना किती सुंदर, शुद्ध आहे हे सोन्याच्या शुद्धीवर अवलंबून असते. २० किंवा २२ कॅरटच्या सोन्यापासून दागिने घडवता येतात. २४ कॅरटपासून दागिने बनवणे शक्य नाही कारण ते सोने अतिशय मृदू असते. त्यापासून अलंकार बनू शकत नाही. त्यात थोडी अशुद्धी असणे आवश्यक आहे. त्याचप्रमाणे मनाची थोडी अशुद्धी सोबत आहे म्हणूनच पुनर्जन्म होतो. जर मन पूर्ण शुद्ध असते तर आत्मा विलीन झाला असता. थोडी अशुद्धी आहे म्हणून मन आत्म्याला चिकटून नवीन शरीरात प्रवेश करते. नवीन शरीरात काय घडणार आहे हे आधीच्या शरीरातून मन कोणत्या गोष्टी सोबत घेऊन आले आहे यावर अवलंबून असते. पण मानव जन्मात आपण आपल्या विवेक बुद्धीने, सजगतेने या सर्वांवर मात करून कर्म ठरवू शकतो म्हणूनच मानव जन्म अमूल्य आहे.

बड़े भाग मानुष तनु पावा। सुर दुर्लभ सब ग्रंथन्हि गावा।। - रामचरित मानस

ही विवेकबुद्धी मनुष्य योनीतच शक्य आहे. गाय कितीही जरी पवित्र मानली तरी तिच्या बुद्धीने ती दैवी दिशेने, मुक्तीच्या दिशेने जायचे आहे की आसुरी दिशेने जाऊन वारंवार पुनर्जन्म घ्यायचा आहे याचा निर्णय घेऊ शकत नाही. मनुष्य मात्र आपल्या विवेकबुद्धीने स्वतःचा उद्धार करून या भवसागरातून तरुन जाऊ शकतो.

15.9

श्रोत्रं(ञ्) चक्षुः(स्) स्पर्शनं(ञ्) च, रसनं(ङ्) घ्राणमेव च। अधिष्ठाय मनश्चायं(वुँ), विषयानुपसेवते॥15.9॥

हा जीवात्मा काम, डोळे, त्वचा, जीभ, नाक आणि मन यांच्या आश्रयानेच विषयांचा उपभोग घेतो.

हा जीवात्मा मनाचा आश्रय घेऊन कान, डोळे, त्वचा, जीभ, नाक या इंद्रियांद्वारे विषय ग्रहण करतो. इंद्रियांचे विषय म्हणजे ऐकणे, बघणे, स्पर्श करणे, स्वादाचे ज्ञान आणि वास घेणे. आत्मा तटस्थ आहे परंतु मनात अनेक इच्छा उत्पन्न होत असतात. हे मन पाचही इंद्रियांच्या माध्यमातून त्यांच्या विषयांचा उपभोग घेते. जसे की मनात एखादा पदार्थ खाण्याची लालसा उत्पन्न झाली तर जीभेला संदेश जातो. तोंडाला पाणी सुटते. हाताद्वारे पदार्थ जीभेपर्यंत पोचला की जीभ त्याचा आस्वाद घेते.

जीवात्मा प्रकृतीच्या म्हणजेच पंचेंद्रियांच्या पूर्णपणे आधीन आहे. गाडी चालविणाऱ्या चालकाला झोप आली किंवा भूक लागली तर पाठीमागे बसलेल्या मालकाला देखील थांबावेच लागते. चालकाच्या आधीन होऊन मालकाला वागावे लागते. त्यामुळे या

विषयांचे सेवन जी पंचेंद्रिये करत आहेत त्यातून निर्माण होणारे चांगले वाईट भोग जीवात्म्याला देखील भोगावे लागतात. जसे पती पतीचा जेव्हा संग होतो, एकमेकांच्या आवडी निवडी जपाव्या लागतात मग ती खरेदीची आवड असो, नावडता पदार्थ किंवा नावडता सिनेमा असो. आपल्या सोबत्याला आवडणारी गोष्ट स्वतःला कितीही नकोशी वाटली तरी पूरक भावनेने साथ द्यावी लागते. त्याप्रमाणे शरीर आणि आत्मा परस्परांना पूरक बनतात. एकमेकांना ग्रहण आणि सहन करतात. भगवंत दहाव्या आणि अकराव्या श्लोकात अतिशय सुंदर विषय मांडतात. आत्मा आणि शरीर एक नाहीत, ते भिन्न आहेत. त्यांचा केवळ संयोग झाला आहे. जे काही घडते आहे ते आत्माकरवी नाही तर मनाच्या प्रेरणेने शरीरातील पंचेंद्रियांमार्फत घडते आहे. गाडी वेगात चालो किंवा हळू मालक केवळ मागे बसला आहे. चालकाच्या वेगामुळे अपघात झाला तर मालकदेखील जखमी होणार आहे. त्याचप्रमाणे या शरीररूपी गाडीत बसलेला आत्मा जो परमात्माचा अंश आहे, त्याला देखील या शरीराचे भोग भोगावे लागतात. मात्र तो आत्मा किंवा भगवंत आपल्याला कोणतेही कर्म करण्यास बाध्य करत नाहीत. आपल्या हातून घडणारे वाईट कर्म भगवंताच्या इच्छेने घडत आहेत असे म्हणणे चुकीचे आहे. यात भगवंताची कोणतीच इच्छा नसते. कारण तो आत्मा आपल्या आत केवळ साक्षी भावाने विराजमान होऊन शरीराची सर्व कर्मे पाहत असतो. आपण मनाची इच्छा पूर्ण करण्यासाठी पंचेंद्रियांचा उपयोग करतो. प्रकृतीमार्फत प्राप्त बुद्धीमुळे विवेकही उपलब्ध आहे. हा विवेक जागृत असेल तर वाईट इच्छा मनात उत्पन्न झाल्या तरी विवेक त्यांना थोपवतो. ही पूर्णपणे आपली निवड आहे. भगवंत काही करत नाहीत. बरे वाईट कर्म आपले मन, बुद्धी, विवेक आणि पंचेंद्रिये घडवत आहेत. प्रकृती घडवते. हे ज्ञान असणे आवश्यक आहे.

15.10

उत्क्रामन्तं(म्) स्थितं(व्ँ) वापि, भुञ्जानं(व्ँ) वा गुणान्वितम्। विमूढा नानुपश्यन्ति, पश्यन्ति ज्ञानचक्षुषः॥15.10॥

शरीर सोडून जात असता किंवा शरीरात राहात असता किंवा विषयांचा भोग घेत असता किंवा तीन गुणांनी युक्त असताही (त्या आत्मस्वरूपाला) अज्ञानी लोक ओळखत नाहीत. केवळ ज्ञानरूप दृष्टी असलेले विवेकी ज्ञानीच तत्वतः ओळखतात.

शरीर त्यागताना, दुसऱ्या शरीरात स्थित असताना किंवा विषयभोग करताना, गुणांनी युक्त जीवात्मा स्वरूपाला मूढ लोक जाणून घेत नाहीत. ज्यांनी आपल्या बुद्धीचा विवेक जागृत केला आहे, ज्ञानचक्षु उघडले आहेत असे ज्ञानी लोक हे जाणू शकतात. जीवात्म्याचा देहाशी संयोग आणि वियोग कसा होतो, यात मन, बुद्धी, अहंकार, पंचेंद्रिये, पंचमहाभूतांची काय भूमिका आहे आणि परमात्म्याद्वारे प्राप्त आत्मा कशाप्रकारे आत स्थित आहे हे सर्व ज्ञान ते योगी जाणून घेतात.

15.11

यतन्तो योगिनश्चैनं(म्), पश्यन्त्यात्मन्यवस्थितम्। यतन्तोऽप्यकृतात्मानो,नैनं(म्) पश्यन्त्यचेतसः।।15.11।।

योगीजनहीं आपल्या हृदयात असलेल्या या आत्म्याला प्रयत्नानेच तत्वतः जाणतातः; परंतु ज्यांनी आपले अंतःकरण शुद्ध केले नाही असे अज्ञानी लोक प्रयत्न करूनहीं या आत्मस्वरूपाला जाणत नाहीत.

प्रयत्न करणारे जे योगी असतात ते परमात्मतत्त्वाचा अनुभव घेतात परंतु अशुद्ध अंतःकरणाचे अविवेकी लोक प्रयत्न करूनही याचा अनुभव घेऊ शकत नाहीत. आपली चेतना जागृत आहे की नाही याचा सर्वांनी विचार करावा. आपण मनुष्य जन्म घेऊनही मूढ आणि दगडप्रमाणे जगतो. परमात्मतत्त्वाला जाणण्याचा प्रयत्न देखील करत नाही. वरवरच्या भोगांमध्ये रत राहतो. परंतु जो अंतरंगात डोकावून पाहतो, ज्याची उत्सुकता जागृत होते, जो ज्ञानचक्षु उघडून अंतर्मुख होऊन पाहतो तो हे जाणू शकतो की आत जो आत्मा आहे तो माझाच अंश आहे. हे शरीर म्हणजे या आत्म्यासोबत काही काळ व्यतीत करण्यासाठी प्रकृतीद्वारे प्राप्त झालेली एक भेटवस्तू आहे. शरीर म्हणजे मी नाही, मी आत्मा आहे. मी म्हणजे हे डोळे नाही, कान नाही, त्वचा नाही. ना मी मन आहे, ना मी बुद्धी आहे. मी म्हणजे ते परमात्मरूप आहे- शिवोहम् शिवोहम् - माझ्या आत त्या शिवाचा निवास आहे. त्या

15.12

यदादित्यगतं(न्) तेजो, जगद्भासयतेऽखिलम्। यच्चन्द्रमसि यच्चाग्रौ, तत्तेजो विद्धि मामकम्।।15.12।।

सूर्यामध्ये राहून जे तेज सर्व जगाला प्रकाशित करते, जे तेज चंद्रात आहे आणि जे अग्नीत आहे, ते माझेच तेज आहे, असे तू जाण.

ज्यामुळे पूर्ण जग प्रकाशित होते त्या सूर्याला प्राप्त जे तेज आहे, तेच तेज सूर्य, चंद्र आणि अग्नीमध्ये आहे; ते माझेच तेज आहे. तेच तेज मी तुझ्यामध्ये आत्मरूपाने स्थापित केले आहे. ज्याप्रमाणे सूर्य हा पृथ्वीच्या ऊर्जेचा प्रमुख स्रोत आहे, त्याचप्रमाणे परमात्मा अखिल ब्रह्मांडाच्या ऊर्जेचा प्रमुख स्रोत आहे. सूर्याच्या ऊर्जेचे देखील कोणते उगमस्थान असेलच. त्यालादेखील कोणीतरी प्रकाशमान करत असेल. घड्याळावर ते बनवणाऱ्या कंपनीचे नाव असते मात्र बनवणारा कारागीर वेगळाच असतो. मीठ बनवणारी कंपनी मालकाच्या नावाने ओळखली जात असली तरी मीठ बनवणारे हात वेगळ्याच कारागीराचे असतात. मालक फक्त योजना राबवतात. त्यामागे मोठी यंत्रणा काम करत असते. त्याचप्रमाणे हे ब्रह्ममंडळ चालविण्यासाठी जी यंत्रणा कार्यरत आहे तिचा मालक हा परमात्मा आहे. तो सर्व कार्य करवून घेत आहे.

15.13

गामाविश्य च भूतानि, धारयाम्यहमोजसा। पुष्णामि चौषधीः(स्) सर्वाः(स्), सोमो भूत्वा रसात्मकः।।15.13।।

आणि मीच पृथ्वीत शिरून आपल्या शक्तीने सर्व भूतांना धारण करतो आणि रसरूप अर्थात अमृतमय चंद्र होऊन सर्व

जो पृथ्वीवर स्वतःच्या शक्तीने सर्व भूतमात्रांना धारण करतो, तो मीच आहे. मीच रसस्वरूप चंद्र बनून सर्व औषधी वनस्पतींना पुष्ट करण्याचे काम करतो. सूर्य आणि चंद्रातील तेज माझेच आहे. वास्तविक पाहता चंद्र स्वयंप्रकाशित नाही. तो सूर्याने प्रकाशित होतो. त्याचप्रमाणे सूर्याचे तेज ज्यामुळे प्रकाशित होते, तो मी परमात्मा आहे. मी माझ्या परमधामी विराजमान होऊन हे सारे

15.14

अहं(वुँ) वैश्वानरो भूत्वा, प्राणिनां(न्) देहमाश्रितः। प्राणापानसमायुक्तः(फ्), पचाम्यन्नं(ञ्) चतुर्विधम्॥15.14॥

मीच सर्व प्राण्यांच्या शरीरात राहणारा, प्राण व अपानाने संयुक्त वैश्वानर अग्निरूप होउन चार प्रकारचे अन्न पचिवतो.

मी प्राणिमात्रांच्या आत राहून प्राण(शरीरात जाणारा वायू) आणि अपान (शरीरातून बाहेर पडणारा वायू) या दोघांनी युक्त अशा वैश्वानर अग्नीमार्फत अन्नपचन घडवितो. शरीरात असलेली जठराग्नी ऊर्जा जी अन्न पचन करण्यास मदत करते, त्यापासून मी चार प्रकारचे अन्नपचन घडवतो. हे चार प्रकारचे अन्न कोणते?

भोज्यः जे अन्न दातांनी चावून खाल्ले जाते.

पेय: जे अन्न द्रव स्वरुपात प्यायले जाते.

चोष्यः असे अन्न जे चोखून त्याचा रस चाखला जातो. उदाहरणार्थ, आंब्याची कोय चोखताना केवळ त्याचा आमरस, गर जीभेद्वारे

लेहा: जे अन्न केवळ चाटून जीभेने आत जाते. यात दाताने चावण्याचा किंवा पिण्याचा समावेश होत नाही. उदाहरणार्थ: चटणी,

या शरीरात (पिंडात) हे पूर्ण ब्रह्मांड जसेच्या तसे छोट्या स्वरुपात अस्तित्वात आहे. फक्त अंतर्मुख होऊर

जन्मापासून आपण जो अखंड श्वासोच्छ्वास करत आहोत, त्यावेळी पोटाची हालचाल आत होते की बाहेर होते याकडे आपण कधीच जाणीवपूर्वक लक्ष देत नाही. हे समजून घेण्यासाठी फुग्याचे सोपे उदाहरण लक्षात ठेवावे. फुगा फुगवताना प्रसरण पावतो आणि त्यातून हवा बाहेर पडताना आकुंचित होतो. त्याचप्रमाणे श्वास घेताना पोट बाहेर प्रसरण पावते आणि श्वास सोडताना पोट आत जाते. असे जर होत नसेल तर चुकीच्या पद्धतीने श्वासोच्छ्वास सुरू आहे असे समजावे. हे तपासण्यासाठी सर्वात प्रथम सरळ रेषेत ताठ बसावे. वेडेवाकडे बसून, झोपून,आरामखुर्चीत बसून ध्यान धारणा करायचा प्रयत्न बरेच जण करतात. अशाने केवळ

आणखी एक क्रिया तपासून बघा. हाताची वळलेली मूठ नाकाजवळ नेऊन त्यावर श्वास सोडा. एका नाकपुडीतून बाहेर पडणारा क्षास दुसऱ्या नाकपुडीपेक्षा तीव्र आहे हे जाणवेल. उजव्या नाकपुडीला सूर्यनाडी म्हणतात आणि डाव्या नाकपुडीला चंद्रनाडी म्हणतात. सूर्यनाडी(उजवी नासिका) बुद्धीला प्रभावित करते आणि चंद्रनाडी(डावी नासिका) मनाला प्रभावित करते.

वजन कमी करण्यासाठी या चंद्र आणि सूर्यनाडीचा एक प्रभावी आणि सोपा व्यायाम आहे.

डावी नासिका अनामिकेने (करंगळीजवळचे बोट) बंद करा, उजव्या नासिकेतून दीर्घ श्वास घ्या आणि दीर्घ श्वास सोडा. ही क्रिया अत्यंत सावकाश करावी. जितका वेळ श्वास आत घेताना लागतोय तितकाच वेळ श्वास बाहेर सोडताना घ्यावा. असे २७ वेळा करावे. दिवसातून प्रत्येक भोजनाच्या आधी हा प्राणायाम करावा. सूर्यनाडीमुळे शरीरात उष्णता वाढते. जठराग्री प्रज्वलित होऊन चयापचय क्रियेची(Metabolism) गती वाढते. यामुळे खाल्लेल्या अन्नाचे त्वरित पचन होण्यास मदत होते आणि वजन

वजन वाढवण्यासाठी विरुद्ध क्रिया करावी. अंगठ्याने उजवी नासिका बंद करून डाव्या नासिकेने दीर्घ श्वास घेऊन दीर्घ श्वास सोडावा. ही क्रिया देखील भोजनाच्या आधी २७ वेळा करावी. चंद्रनाडी शीतलता वाढवते. यामुळे खाल्लेले अन्न अधिक काळ शरीरात राहते. आणि वजन वाढण्यास मदत होते. ही चंद्रनाडी आणि सूर्यनाडी शरीरात अद्भुत कार्य करते. दोन्ही नाड्या जागृत असतील तर सुषुम्ना नाडी जागृत होते. बाराव्या अध्यायाच्या पुष्पिकेत आपण शिकलो, ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे - भगवद्गीता हे योगशास्त्र आहे. जसजसे तुम्ही पुढचे अध्याय शिकाल, त्यात जीवनात अद्भुत परिवर्तन घडवू शकणारी, योगाची अत्यंत सूक्ष्म आणि महत्त्वपूर्ण सूत्रे शिकायला मिळतील. हा जठराग्नीचा प्रयोग अनेक विद्यार्थ्यांवर यशस्वीरित्या करण्यात आला. चंद्रनाडी आणि सूर्यनाडी समवेत मूलभूत योगासनांच्या मदतीने, १०० किलो पेक्षा अधिक वजन असलेल्या विद्यार्थ्यांचे वजन दोन वर्षात ८०

जेव्हा डावा मेंदू कार्य करतो, उजवी नासिका जागृत असते. डाव्या मेंदुमध्ये तार्किक, गणिती क्रिया होतात. जेव्हा उजवा मेंदू कार्य करतो, डावी नासिका जागृत असते. उजवा मेंदू भाषा, कला, सृजनशिलता इत्यादि गोष्टी हाताळतो. पण जर गणिताच्या वर्गाच्या वेळी, विद्यार्थ्याची डावी नासिका आणि उजवा मेंदू कार्यरत असेल, तर गणिताऐवजी तो विद्यार्थी वहीत चित्रे रेखाटण्यात गुंग होतो. एका प्रयोगानुसार सुषुम्ना नाडी प्रदीप्त केल्यावर, डावा आणि उजवा मेंदू दोन्ही कार्यरत झाले. हा प्रयोग सातत्याने दररोज केला गेला तेव्हा विद्यार्थ्यांमध्ये दहावीच्या गुणांच्या तुलनेत बारावीला १०.३३% गुणाची वाढ टक्केवारीमध्ये झाली. कारण मुलांची आकलन शक्ती (grasping power),स्मरणशक्ती आणि एकाग्रता वाढली.

भगवंत म्हणतात, मी सर्वत्र आहे. पण लोक माझी विविध रूपांमध्ये कल्पना करतात. आकाशाचा गुण शब्द आहे, मात्र विभिन्न वाद्यांमधून ज्याप्रमाणे भिन्न स्वरांची निर्मिती होते त्याचप्रमाणे सूर्य, चंद्र, विविध प्रकाश त्यातील मूलतत्त्व मीच आहे.

प्रकाशाची विविध कार्ये उष्णता देणे, ऊर्जानिर्मिती, क्ष किरण निर्मिती इत्यादी आहेत मात्र सर्व प्रकाशामागे एकच परमात्मतत्त्व

वेदैश्च सर्वैरहमेव वेद्यो, वेदान्तकृद्वेदविदेव चाहम्।।15.15।।

मीच सर्व प्राण्यांच्या हृदयात अन्तर्यामी होऊन राहिलो आहे. माझ्यापासूनच स्मृती, ज्ञान आणि अपोहन ही होतात. स मीच जाणण्यास योग्य आहे. तसेच वेदान्ताचा कर्ता आणि वेदांना जाणणाराही मीच आहे.

मीच सर्वांच्या हृदयात स्थित आहे. स्मृती, ज्ञान, विवेक हे सर्व माझ्यामार्फत चालते. सर्व वेद, वेदांचा रचनाकार आणि वेदवेत्ता मीच आहे. भगवंताचे हे समग्र स्वरूप जेव्हा आपल्या लक्षात येईल तेव्हा मोठी घटना आपल्या आयुष्यात घडेल. त्या पूर्णब्रह्म स्वरूपाला जाणण्याचा जेव्हा प्रयत्न होईल तेव्हा आपोआप सर्वत्र त्याचे स्वरूप आपल्याला दिसू लागेल. आणि खालील प्रार्थना

तू ही है सर्वत्र व्याप्त हरि ! तुझमें यह सारा संसार । इसी भावना से अंतर भर, मिलूँ सभी से तुझे निहार ।।

जे भूतमात्र माझ्या संपर्कात येतात ते तुझेच स्वरूप आहे हा भाव जेव्हा मनात स्पष्ट होईल तेव्हा फक्त सजीवच नाही तर सर्व चल-अचल सृष्टी, पर्वत, नदी, सागरातदेखील भगवंताचे स्वरूप दिसेल.

प्रतिपल निज इन्द्रिय – समूह से, जो कुछ भी आचार करूँ। केवल तुझे रिझाने को बस, तेरा ही व्यवहार करूँ ।।

सर्व आचरण, सर्व कार्ये त्याची प्रार्थना बनेल. पुढील तीन श्लोकांमध्ये त्या पुरुषोत्तमरुपाचे वर्णन केले आहे.

15.16

द्वाविमौ पुरुषौ लोके, क्षरश्चाक्षर एव च। क्षरः(स्) सर्वाणि भूतानि, कूटस्थोऽक्षर उच्यते।।15.16।।

या विश्वात नाशवान आणि अविनाशीही असे दोन प्रकारचे पुरुष आहेत. त्यामध्ये सर्व भूतमात्रांची शरीरे हा नाशवान आणि

या जगात क्षर (नाशवंत) आणि अक्षर (अविनाशी) असे दोन प्रकारचे पुरुष आहेत. सर्व प्राणिमात्रांचे शरीर हे क्षर आहे. त्याचा नाश होतो. ते मृत्यूनंतर पंचमहाभूतांमध्ये विलीन होते. जीवात्मा हा अक्षर आहे. ज्याचा कधीच क्षय होत नाही. मृत्यूनंतर तो या शरीरातून बाहेर पडतो. या दोघांच्या संयोगातून हे शरीर तयार झाले आहे हे समजून घेणे आवश्यक आहे.

15.17

उत्तमः(फ्) पुरुषस्त्वन्यः(फ्), परमात्मेत्युदाहृतः। यो लोकत्रयमाविश्य, बिभर्त्यव्यय ईश्वरः।।15.17।।

परंतु या दोन्हींपेक्षा उत्तम पुरुष तर निराळाच आहे. जो तिन्ही लोकांत प्रवेश करून सर्वांचे धारण-पोषण करतो. याप्रमाणे तो अविनाशी परमेश्वर आणि परमात्मा असा म्हटला जातो.

वरील श्लोकात नमूद केलेल्या क्षर आणि अक्षर पुरुषापेक्षा उत्तम पुरुष हा वेगळा आहे. तो परमात्मा आहे असे उद्धृत केले आहे. तो अविनाशी ईश्वर तिन्ही लोकांमध्ये प्रविष्ट होऊन सर्वांचे भरण पोषण करतो. तो मी आहे असे भगवंत सांगतात. प्रकृती आणि पुरुष दोघांचे भरण पोषण करण्याचे काम तोच परमात्मा करतो. माता पिता बालकांचे पालन पोषण करतात परंतु वास्तविकरित्या जेवढे जीव जन्माला येतात त्यांच्या पालनाची व्यवस्था करणारा तोच आहे हे सदैव लक्षात ठेवावे.

हे टॉलस्टॉयच्या खालील कथेतून समजावून घेऊया.

एकदा एक यमदूत एका स्त्रीचे प्राण घेऊन जाण्यासाठी पृथ्वीवर आला. प्राण घेऊन जाताना त्याने पाहिले की त्या स्त्रीच्या नवजात तिळया मुली आईच्या मृतदेहाजवळ भुकेने आक्रोश करता होत्या. घरात इतर कोणीही नव्हते. ते दृश्य बघून यमदूताला स्वतःच्या कृत्यामुळे रडू कोसळले. त्याने यमाजवळ जाऊन सांगितले, "मी हे काम करू शकणार नाही. मला क्षमा करा." यम क्रोधित झाले. यमाने त्या यमदूताला शाप देऊन एक निर्वस्त वृद्ध माणूस बनवून पृथ्वीवर पाठवले.

तो वृद्ध यमदूत थंडीमध्ये गारठला. तिथून जाणाऱ्या एका वृद्ध चांभाराला या वृद्धावस्थेतील यमदूताची दया आली. त्याने स्वतःकडील एक घोंगडी त्याला पांघरायला दिली. वृद्ध यमदूत म्हणाला, "भुकेने माझा जीव कासावीस झाला आहे. मला कृपा करून काहीतरी खायला द्या." चांभाराने त्याला स्वतःकडील पैसे दिले आणि सांगितले, "या पैशातून तुझ्या भोजनाची व्यवस्था कर." वृद्ध यमदूत म्हणाला, "खूप उपकार झाले. पण आणखी एक मदत करा. मला आश्रय द्या. मी तुमची सर्व कामे करेन." तो वृद्ध चांभार त्याला स्वतःच्या घरी घेऊन गेला. चांभाराची पत्नी रागावली. ती म्हणाली, "आपण दोघेही वृद्ध आहोत. आपलेच पोट कसेबसे भरते. त्यात आणखी एका म्हाताऱ्याची जबाबदारी कशी उचलायची?" यमदूताला हसू आले. चांभाराने त्याला हसण्याचे कारण विचारले. यमदूत म्हणाला, "मी ज्या अवस्थेत इथे आलो आहे. त्या अवस्थेत परिस्थितीवर स्वतःहून मला जेव्हा तीन वेळा हसू येईल, तेव्हा या अवस्थेतून माझी मुक्ती होईल. यापेक्षा जास्त काही आता सांगू शकत नाही. तिसऱ्यांदा मी हसलो की तुम्हाला सर्व काही कळेल." त्याला यमाने जो शाप दिला होता त्याचा उःशाप म्हणजे तो तीन वेळा समोरील परिस्थितीवर हसेपर्यंतच त्याला या पृथ्वीतलावर राहावे लागेल.

आता तो पहिल्यांदा हसला कारण यमदूत, जो देवदूतच होता तो घरी आला आणि ही स्त्री अन्नपाण्याची चिंता करत होती. देवदूताच्या घरी येण्यानेच तिचे प्रश्न सुटणार होते. घरी समृद्धी येणार होती. पण ती स्त्री वृथा चिंता करत होती म्हणून देवदूताला हसू आले.

पुढे त्या चांभाराचे काम हा देवदूत तात्काळ शिकला आणि तो उत्तम पादत्राणे बनवू लागला. त्याची कीर्ती दूरवर पसरली. शहरातील सर्व श्रीमंत लोक त्याच्याकडे पादत्राणे बनवून घेण्यासाठी येऊ लागले. चांभाराचा व्यवसाय वाढीस लागला. त्याच्या घरात समृद्धी आली. तिथला राजादेखील स्वतःसाठी जोडे बनवून घ्यायला तिथे येऊ लागला. एके दिवशी राजा एक अतिशय उत्तम प्रतीचे चामडे घेऊन आला आणि म्हणाला, "एका अद्भुत दुर्मिळ प्राण्याची मी शिकार केली आणि त्याचे चामडे आणले आहे. याचे जोडे बनवून वापरावे अशी माझी तीव्र इच्छा आहे. याचे जोडेच बनव. चपला बनवू नकोस." यमदूत दुसऱ्यांदा हसला. चांभाराने पुन्हा त्याला हसण्याचे कारण विचारले. यमदूत म्हणाला, "दुसऱ्यांदा हसलो आहे. तिसऱ्यांदा हसेन, तेव्हा तुम्हाला सर्व कळेलच." त्या यमदूताने त्या चामड्याची चप्पल बनवली. राजाच्या इच्छेविरूद्ध एवढ्या मौल्यवान चामड्याचे जोडे न बनवता चप्पल बनवली हे चांभाराने पाहिले. जोडे वापरणे राजघराण्याची परंपरा होती. केवळ राजाच्या मृत्यूनंतर राजाच्या मृतदेहाला चप्पल घातली जात असे. हे माहित असलेला चांभार यमदूतावर खूप रागावला. तितक्यात राजाचे काही दूत तिथे पोहोचले आणि त्यांनी निरोप दिला, "महाशय, महाराजांचे निधन झाले आहे. जे चामडे तुम्हाला दिले आहे त्याचे जोडे न बनवता चप्पल बनवा. महाराजांच्या देहाला तीच चप्पल चढवण्यात येईल."

कालांतराने राणीने तिच्या तिन्ही राजपुत्रांचा विवाह निश्चित केला. तेव्हा त्यांच्यासाठी जोडे आणि नववधूंच्या चपला बनवण्यासाठी त्या चांभाराला पाचारण करण्यात आले. माप घेण्यासाठी चांभार त्या वृद्ध यमदूताला राजमहालात घेऊन गेला. यमदूताने जेव्हा तीन नववधू समोर बिघतल्या, तो खूप आश्चर्यचकीत झाला कारण त्या तिघी एकसमान दिसत होत्या. त्याने विचारले, "या तिघींचा जन्म एकाच आईच्या गर्भातून एकाच वेळी झाला आहे का?" त्या मुलींनी सांगितले की हो आम्ही तिळया बहिणी आहोत. तो यमदूत आश्चर्यचकीत झाला. त्याने त्यांच्या आईबद्दल चौकशी केली. मुलींनी सांगितले, "आमची आई आमचा जन्म झाल्या क्षणीच निधन पावली. ती अतिशय हालाखीच्या परिस्थितीत होती. जेव्हा शेजारी राहणाऱ्या श्रीमंत स्त्रीने तीन लहान बाळांना आईविना रडताना पाहिले, तिने आम्हाला आई बनून वाढवले. आमचे उत्तम रीतीने पालनपोषण करून, शिक्षण दिले." आता त्या तीन सुंदर युवतींचा विवाह तीन राजपुत्रांसोबत होत होता. तिसऱ्यांदा यमदूत हसला कारण त्याला स्वतःची चूक लक्षात आली. जेव्हा तो या मुलींच्या आईचे प्राण घेऊन जात होता त्या दिवशी तो रडला होता. भगवंताच्या इच्छेनुसार या तीन मुलींना राजकन्या आणि राजवधू बनवण्याचे जे विधिलिखित होते त्यासाठी आईचे प्राण हरण्यात आले होते. ज्या घटना घडतात त्यामागे भगवंताचा काहीतरी उद्देश्य असतो. भगवंतच या सृष्टीला चालवतात. तेच सर्वांच पालनपोषण करतात.

यस्मात्क्षरमतीतोऽहम्, अक्षरादिप चोत्तमः। अतोऽस्मि लोके वेदे च, प्रथितः(फ्) पुरुषोत्तमः।।15.18।।

कारण मी नाशवान जडवर्ग-क्षेत्रापासून तर पूर्णपणे पलीकडचा आहे आणि अविनाशी जीवाक्यापेक्षाही उत्तम आहे. म्हणून लोकांत आणि वेदांतही पुरुषोत्तम नावाने प्रसिद्ध आहे.

जो स्वयंप्रकाशित आहे, जो अविनाशी आहे , जो क्षर आणि अक्षराच्या पलीकडचा आहे, जो सर्वोत्तम आहे, त्याला वेद आणि ज्ञानी पुरुष पुरुषोत्तम या नावाने जाणतात.

15.19

यो मामेवमसम्मूढो, जानाति पुरुषोत्तमम्। स सर्वविद्भजति मां(म्), सर्वभावेन भारत।।15.19।।

हे भारता! जो ज्ञानी पुरुष मला अशाप्रकारे तत्त्वतः पुरुषोत्तम म्हणून जाणतो, तो सर्वज्ञ पुरुष सर्व रीतीने नेहमी मला वासुदेव परमेश्वरालाच भजतो.

हे भरतवंशी अर्जुना, या प्रकारे जे मोहरहीत ज्ञानी आहेत, ते माझ्या पुरुषोत्तमरूपाला जाणतात. ते सर्वज्ञ आहेत आणि ते मलाच भजतात.

15.20

इति गुह्यतमं(म्) शास्त्रम्, इदमुक्तं(म्) मयानघ। एतद्बुद्ध्वा बुद्धिमान्स्यात्, कृतकृत्यश्च भारत।।15.20।।

हे निष्पाप अर्जुना! असे हे अतिरहस्यमय गुप्त शास्त्र मी तुला सांगितले आहे, याचे तत्वतः ज्ञान करून घेतल्याने मनुष्य ज्ञानवान आणि कृतार्थ होतो.

हे भारता(बुद्धिमान अर्जुना), असे हे गुह्यतम शास्त्र मी तुला संगितले. बुद्धिमान लोक हे सर्व जाणून कृतकृत्य होतात. गीतेत प्रत्येक शब्दाचा उल्लेख अत्यंत सुंदर रीतीने केला आहे. भारत शब्दाचा आणखी एक विलक्षण अर्थ आहे. भ म्हणजे प्रकाश आणि रत म्हणजे रममाण असणे. भारत म्हणजे प्रकाशात रममाण असणे. आपल्या देशाचे नाव भारत आहे. कारण आपल्या देशातील लोक प्रकाशात रत राहणारे लोक आहेत, अंधारात खितपत पडणारे नाहीत. म्हणून देशाचे नाव भारत ठेवण्यात आले. या श्लोकात भगवंतांनी अर्जुनाचा भारत म्हणून उल्लेख केला आहे कारण हाच प्रकाशाचा मार्ग आहे. बुद्धिमान लोक परमात्मतत्त्वाला जाणून कृतकृत्य होतात. स्वतःचे जीवन सफल करतात. गीतेच्या मार्गावर चालता चालता आपणही असेच कृतकृत्य होऊया.

प्रश्न उत्तरे

ईशान दादा: बसण्याची स्थिती कशी सुधारावी ?

समं कायशिरोग्रीवं धारयन्नचलं स्थिर:।

सम्प्रेक्ष्य नासिकाग्रं स्वं दिशश्चानवलोकयन् ॥ ६.१३॥

पाठीचा कणा, मान, मस्तक एका रेषेत ठेवून सरळ बसावे. बसताना दृढतेची धारणा करून बसावे. चंचलता नसावी. पूर्ण लक्ष नासिकेच्या टोकावर ठेवून इतरत्र लक्ष देऊ नये. त्यानंतर दीर्घ श्वासोच्छ्वास घ्यावा. त्यासाठी खुर्चीत बसताना शरीराच्या वरच्या भागाचे (upper body)वजन मांड्यांवर द्यावे. पार्श्वभागावर देऊ नये. असे केल्याने पाठीचा कणा आपोआप सरळ रेषेत येतो. छातीचा विस्तार वाढतो. दीर्घ श्वास घेणे सोपे जाते. फुफ्फुसांपर्यंत जास्त प्राण पोहचतो आणि तो मेंदुपर्यंत जातो. एकाग्रता वाढते. तज्ञांच्या मार्गदर्शनाखाली प्राणायामाचा अभ्यास करावा.

नागवेणी ताई : अध्यायांचे पाठांतर कसे करावे ?

विवेचकः पाठांतर जरी झाले नाही तरी श्लोक पुन्हा पुन्हा म्हणण्याचा फायदा आहे. सातत्याने म्ह उतरतात. सुवर्णा काकीजींच्या आवाजातील श्लोकांचे रेकॉर्डिंग पुन्हा पुन्हा ऐका.

मेघना ताई: भगवंत अर्जुनाला त्याची कर्तव्ये पार पडण्यास उद्युक्त करत आहेत पण या अध्यायात तिसऱ्या श्लोकात असंगशस्त्रेण दृढेन छित्त्वा असे म्हटले आहे. संसारवृक्षाला तोडण्यासाठी वैराग्यरूपी शस्त्राचा उपयोग करावा. कर्तव्य आणि वैराग्य हे दोन्ही परस्परविरोधी नाहीत का?

विवेचकः वैराग्य या शब्दाचा अर्थ समजून घेण्यात तुम्ही गल्लत करत आहात. वैराग्य म्हणजे संन्यास नाही. काही संन्यासी देखील वैरागी नसतात आणि काही काही वैरागी हे संन्यासी नसतात. या संसारात राहून मनाने आपण विरक्त होऊ शकतो. कर्म तर निरंतर करतच राहावे लागते. पण त्या कर्माच्या फळाचा त्याग करून त्यापासून विरक्तीची भावना मनात जोपासावी. असे अनासक्त मन वैराग्याचे लक्षण आहे.

अथर्व दादाः पंधराव्या अध्यायातील श्लोकांमध्ये काही चरणात आठ अक्षरे आहेत आणि काही चरणात अकरा आहेत. असे

विवेचकः जसे कवितेचे विभिन्न प्रकार असतात तसेच इथे श्लोकांचे आहेत. याला अनुष्टुप छंद आणि त्रिष्टुप छंद असे म्हणतात. त्यांचे उच्चारण करताना त्याप्रमाणे चाल बदलते आणि त्यात एक वेगळीच रंजकता निर्माण होते. श्लोक पाठांतर करताना याचा

समारोपाची प्रार्थना आणि हनुमान चालीसा म्हणून विवेचनाची सांगता झाली

ॐ तत्सदिति श्रीमद्भगवद्गीतासु उपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां(युँ) योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे पुरुषोत्तमयोगो नाम पञ्चदशोऽध्याय:॥

आम्हाला विश्वास आहेकी आपणास विवेचनाची रचना वाचायला आवडली असेल. कृपया खालील दिलेल्या लिंकचा उपयोग करून आम्हाला आपली प्रतिक्रिया कळवा.

https://vivechan.learngeeta.com/feedback/

विवेचन सार आपण वाचलात, धन्यवाद!

आम्ही सर्व गीता सेवी, अनन्य भावाने प्रयास करत आहोत कि विवेचनाचा मजकूर आपणास शुद्ध स्वरुपात प्राप्त होईल. तरीही जर मजकूर आणि भाषा संबंधित काही चुका असल्यास आम्ही क्षमा प्रार्थतो.

जय श्रीकृष्ण!

संकलनः गीता परिवार - रचनात्मक लेखन विभाग

प्रत्येक घरी गीता, प्रत्येक हाती गीता!

या आपण सर्व गीता परिवाराच्या ह्या ध्येया साठी एकत्र होऊया, आणि आपले इष्ट-मित्र -स्नेहीजनांना गीता वर्गांचा उपहार देऊया.

https://gift.learngeeta.com/

गीता परिवाराने एक नवीन सुरुवात केली आहे. आता आपण पूर्वी संयोजित झालेल्या सर्व विवेचनांचे यूट्यूब व्हीडियो आणि पीडीएफ बघू शकता आणि वाचू शकता. कृपया खाली दिलेल्या लिंकचा उपयोग करा.

https://vivechan.learngeeta.com/

|| गीता शिका, शिकवा, जीवनात आणा || || ॐ श्रीकृष्णार्पणमस्तु || ॥श्रीहरिः॥

वसुदेवसुतं(न्) देवं(ङ्), कंसचाणूरमर्दनम्। देवकीपरमानन्दं(ङ्), कृष्णं(व्ँ) वन्दे जगद्गुरुम्॥

૫ ગીતા પઢ઼ેં, પઢ઼ાયેં, जीवन મેં लાયેં ૫

गीता परिवार द्वारा श्रीमद्भगवद्गीता का शुद्ध उच्चारण सीखने हेतु अनुस्वार, विसर्ग व आघात प्रयोग सहित चरणानुसार विभाग, मूल संहितापाठ के अनुकूल

सरल पठनीय गीता ~ द्वादश (१२वाँ) अध्याय

ॐ श्रीपरमाँत्मने नमः श्रीमंद्भगवंद्गीता अथं द्वादशोंऽध्यायः

अर्जुन उवाच

एवं(म्) सततयुँक्ता ये, भँक्तास्त्वां(म्) पर्युपासते। ये चाँप्यक्षरमैळ्यक्तं(न्), तेषां(ङ्) के योगवित्तमाः॥1॥

श्रीभगवानुवाच

मय्यावेषय मनो ये मां(न्), नित्ययुक्ता उपासते।
श्रेद्धया परयोपेताः(स्), ते मे युक्ततमा मताः॥2॥
ये त्वंक्षरमनिर्देश्यम्, अव्यक्तां(म्) पर्युपासते।
सर्वत्रगमचिन्त्यं(ञ्) च, कूटंस्थमचलं(न्) ध्रुवम्॥3॥
सित्रयम्येन्द्रियंग्रामं(म्), सर्वत्र समबुद्धयः।
ते प्राप्नुवन्ति मामेव, सर्वभूतिहते रताः॥4॥
क्लेशोऽधिकतरंस्तेषाम्, अव्यक्तासंक्तचेतसाम्।
अव्यक्ता हि गतिर्दुःखं(न्), देहवंद्भिरवाप्यते॥5॥

Campeeta com

MATJAHY (N

ये तु सर्वाणि कर्माणि, मिय सन्त्र्यस्य मत्पराः। अनंन्येनैव योगेन, मां(न्) ध्यायन्त उपासते॥6 तेषामहं(म्) समुँद्धर्ता, मृंत्युसंसारसागरात्। भवामि नचिराँत्पार्थ, मय्यावेशितचेतसाम्॥७॥ मय्येव मन आधत्स्व, मिय बुँद्धिं(न्) निवेशय। निवसिष्यसि मय्येव, अत ऊर्ध्वं(न्) न संशयः॥८॥ अथ चित्तं(म्) समाधातुं(न्), न शंक्नोषि मयिं स्थिरम्। अभ्यासयोगेन ततो, मामिच्छाँप्तुं(न्) धनंञ्जय॥९॥ अभ्यासे ऽप्यसमर्थोऽसि, मेंत्कर्मपरमो भव। मदर्थमपि कर्माणि, कुर्वन्सिद्धिमवाप्स्यसि॥10॥ अथैतदंप्पशंक्तोऽसि, कर्तुं(म्) मंद्योगमांश्रितः। सर्वकर्मफलंत्यागं(न्), ततः(ख्) कुरु यतात्मवान्॥11॥ श्रेयो हिँ ज्ञानमँभ्यासाज्, ज्ञानाद्ध्यानं(व्ँ) विशिष्यते। ध्यानांत्कर्मफलंत्यागः (स्), त्यागांच्छांन्तिरनंन्तरम्॥१२॥ अद्वैष्टा सर्वभूतानां(म्), मैंत्रः(ख्) करुण एव च। निर्ममो निरहङ्कारः(स्), समदुःखसुखः क्षमी॥13॥ सन्तुष्टः(स्) सततं(युँ) योगी, यतात्मा दृढनिश्चयः। मय्यर्पितमनोबुँद्धिः(र्), यो मँद्भँक्तः(स्) स में प्रियः॥14॥ यस्मान्नोद्विजते लोको, लोकान्नोद्विजते च यः। हर्षामर्षभयोद्वेगै:(र्), मुक्तो यः(स्) स च में प्रियः॥15॥ अनपेक्षः(श्) शुचिर्दक्ष, उदासीनो गतंव्यथः। सर्वारम्भपरित्यागी, यो मद्भवतः(स्) स में प्रियः॥16॥ यो न हँष्यति नं द्वेंष्टि, न शोचति न काङ्क्षाति। शुभाशुभपरित्यागी, भक्तिमान्यः(स्) स में प्रियः॥17॥ समः(श्) शंत्रौ च मित्रे च, तथा मानापमानयोः। शीतोंष्णसुखदुःखेषु, समः(स्) संङ्गविवर्जितः॥18॥ तुंल्यनिन्दांस्तुतिर्मीनी, संन्तुंष्टो येन केनचित्। अनिकेतः(स्) स्थिरमति:(र्), भैक्तिमान्मे प्रियो नरः॥19॥ ये तु धर्म्यामृतमिदं(य्ँ), यथोक्तं(म्) पर्युपासते। श्रद्दधाना मत्परमा, भक्तांस्तेऽतीव में प्रियाः || 20 ||

ARNINGEETA armin unit vaniga

ॐ तत्सिदिति श्रीमद्भगवद्गीतासु उपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां(युँ) योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे भैक्तियोगो नाम द्वादशौँऽध्याय:।।

॥ ॐ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

- विसर्ग के उच्चार जहाँ (ख) अथवा (फ्) लिखे गयें हैं, वह प्रत्यक्ष ख् अथवा फ् नहीं होते, उनका उच्चारण 'ख्' या 'फ्' के जैसा किया जाता है।
- संयुक्त वर्ण (दो व्यंजन वर्णों के संयोग) से पहले वाले अक्षर पर आघात (हल्का सा जोर) देकर पढ़ना चाहिये। '॥' का चिह्न आघात को
- कुछ स्थानों पर स्वर के पश्चात् संयुक्त वर्ण होने पर भी अपवाद नियम के कारण आघात नहीं दिये गये हैं जैसे एक ही वर्ण के दो बार आने से, तीन व्यंजनों के संयुक्त होने से, रफार (उपर र्) या हकार आने पर आदि। जिन स्थानों पर आघात का चिह्न नहीं वहाँ बिना आघात के ही

योगेशं(म्) सच्चिदानंन्दं(व्ँ), वासुदेवं(वँ) व्रजंप्रियम्। धर्मसंस्थापकं(वँ) वीरं(ङ्), कृष्णं(वँ) वन्दे जगद्गुरुम्॥

Learngeeta.com

गीता परिवार साहित्य का उपयोग किसी अन्य स्थान पर करने हेतु पूर्वान्तमित आवश्यक है।

॥प्रज्वलितो ज्ञानमयः प्रदीपः॥ श्रीराम एज्युकेशन सोसायटी फलटणचे

नामदेवराव सूर्यवंशी (बेडके) महाविद्यालय

एस. टी. स्टॅण्डजवळ, नाना पाटील चौक, फलटण ४१५ ५२३. जि. सातारा. (महाराष्ट्र)

कोन : (०२१६६) २२२४७४, फॅक्स : (०२१६६) २२४१५१

वेबसाईट : www.nsbcphaltan.com/Phlt321.cl@unishivaji.ac.in • ईमेल : nsbcollege7@gmail.com

NGC 2004/(1/04)/म. शि. - ३ दि. १५ जुलै २००४

o कला o वाणिज्य o विज्ञान o

. स्थापना : दि. १८ ऑगस्ट २००४

जावक क्र.: समस्य / 2018-19

दिनांक: 06/07/2018

To,

The Honorary General Secretary,

Shriram Education Society, Phaltan,

Near S.T. Stand, Phaltan,

Tal:Phaltan, Dist:Satara-415523

Subject: Requesting for Permission to run "Spoken English Course" in our college.

Respected sir,

With reference to the above mentioned subject, I am requesting to grant permission to run Spoken English course from 13 July 2018 as part of skill development. English communication skill is very important for everyone in today's world while seeking jobs. Keeping this view in mind, I put forth a proposal of "Spoken English Course" and also attaching it along with this letter. So I request you to grant permission to run "Spoken English Course" in our college.

Kindly grant your permission to run the said course in our college. I am looking forward for the positive reply.

Thank you.

श्रीराम एज्युकेशन सोसायट फलटण १२/१४८११८ आवक क १९ ११००० आ. तिपीक A.L. Shirely

Principal
Namdewrao Suryawanshi(Bedike) College
Phaltan, Dist. Satera.

Shriram Education Society's

Namdeorav Suryawanshi (Bedke) College, Phaltan

Skill Development Course:

Name of the Course: Spoken English Course

Course Duration:45 Days

Course Objectives:

- *To spread literacy of English language by removing phobia of English.
- *To enable students to speak correctly, fluently and fluently
- *To create atmosphere to speak English
- *To enrich vocabulary, sentence formation and teaching them to use right words at right place
- *To prepare students for all competitive exams

Learning Outcomes of the Course:

Learners will be able to:

- Speak English fluently with confidence
- Use right words at right place
- -Make use of variety of sentences in day to day life
- -Communicate with other person

Namdevrao Suryawanshi(Bedke) College Phaltan, Dist. Satara.

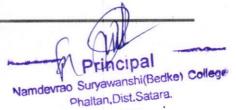

Syllabus for Spoken English

Class-I

S N	Month	Topic	Activities Planned	Competencies to be Assessed
1	April/May	Simple Spoken English Conversation in Class Oral Drilling of simple commands and statements	Speaking Questions about students in simplest forms are asked	Speaking Understanding
2	June/July	 Asking simple questions in class about their vacations Poem Recitation 	Students share their experiences of vacations	Speaking / Listing
3	August	Developing LSRW(Listening, Speaking, Reading, Writing)skills of students	Story Telling Poem Recitation Reading cards	Speaking (fluency) Reading
4	September	My Self	Each student will speak about 5-8 lines on MYSELF	Speaking
5	October	My School	Students will be shown various places of school Students will tell about their school	Speaking Observing
6	November	Diwali	Students observe Diwali celebration in school	Speaking
7	December	 Speaking through Guessing Oral drilling of Genders, Young ones of animals, animal sounds 	For e.g-He drives busHe's a bus driver He looks after gardenHe's a gardener	Speaking (fluency)
8	January	Usage of this,that Usage of is, am, are	Sentence making using is, am, are	Speaking .
9	February	Revision		

^{*} Practice of making Sentences should be done from time to time during Spoken English classes.

CLASS	FUNCTIONS / AREAS	PRONUNCIATIONS
1.	 Vocabulary related to different ways of greetingsIn the morning after getting up on meeting people, before going to bed. etc., Introducing yourself Introducing people and relationship. Common classroom questions and statements pertaining to the class. 	Introduction to phonetic sounds through examples.

Examples of content:

Speaking Situations: Greetings

- 1. Hello.
- 2. Good morning.

Good afternoon.

Good evening.

3. How are you?

How are you doing? .

- 4. Fine. How about you?
- 5. Okay. Thanks.

Vocabulary for Greetings and Courtesy

Hello

Good morning

Good afternoon

Good evening

Good night

Thank you

You're welcome

Excuse me

Pardon me

(I'm) Sorry

Good-bye

Bye.

Before we go to bed and when we get up in the morning it's common to make small talk about sleeping. Here are the most common phrases used:

Before Going to Bed

Good night.
Sleep well.
Have a good night's sleep.
I hope you sleep well.
See you in the morning
Example Dialogues

Principal
Namdevrao Suryawanshi(Bedke) College
Phaltan, Dist. Satara.

Person 1: Good night.

Person 2: See you in the morning.

Person 1: I hope you sleep well.

Person 2: Thank you. Make sure you get a good night's sleep as well.

In the Morning, after Getting Up

I hope you had a good night's sleep. Did you sleep well?
Did you have a good night's sleep?
I slept well, how about you?
Good morning. Did you sleep well?
How did you sleep?

Example Dialogues

Person 1: Good morning.

Person 2: Good morning. Did you sleep well?

Person 1: I hope you had a good night's sleep.

Person 2: Yes, thank you I did, and you?

Relationships

Father Mother Parent
"Dad" "Mom" Parent
Son Daughter Child
Brother Sister Sibling
Grandfather Grandmother Grandr

Grandfather Grandmother Grandparent(s)
"Grandpa" "Grandma" Grandparent(s)
Grandson Granddaughter Grandchild(ren)
Uncle Aunt Parent's sibling
Nephew Niece Sibling's child(ren)

Cousin Cousin Aunt/Uncle's child(ren)

Classroom Questions and Statements

Here are some questions, phrases, and sentences for use in the classroom.

What's your name?

What is this?

What is that?

How do you say it in English?

How do you spell it?

Please say it again.

Please speak more slowly/loudly.

I don't understand.

I'm sorry.

May I come in?

May I go to the washroom?

Principal
Namdevrao Suryawanshi(Bedke) College

PRONUNCIATION

English Phonetics - Reference Table

Phonetic Symbol	Example
î:	tree, sea, we,
I '	bit, pit, sit
æ	cat, apple, bat
a:	car, far, heart
o:	ball, saw, law
υ	put, foot, could,
u:	fool, shoes, move,
Λ	up, but, blood,
3:	her, first, bird
ə	about, away, ago
е	bed, head, friend
α	frock, body, box

Diphthongs

Phoneti c Symbol	<u>Example</u>	
eī	eight, make, say, .	
aı	sky, bye, buy, by	
OI	joy, coin, boy	
19	fear, here, near	
еә	hair, care, there,	
υə	tour, poor,	
au	cow, hour, our	
eu	joke, go, though,	

Consonants

<u>Phonetic</u> Symbol	<u>Example</u>	
p	park, gap, pen	
b	board, tab, about	
t	tent, rest, rent	
d	add, did, dent	
k	cord, cat, back	
g	give, agree, flag	
ts	chance, chart, check	
dз	jungle, judge, just	
f	fool, if, find	
v	five, give, heaven	
θ	thanks, think, both	
ð	there, other, then	
s	Sunday, east, miss	
z	zebra, zoo, lazy	
S	shine, sure, she	
3	Pleasure, measure,	
h	head, hot,	
m	mother, lamb	
n	note, ten, no	
ŋ	sing, sink	
1	lot, leg, little	
r	red, orange; try	
j	yet, yesterday, you,	
w	what, wet window	

Syllabus for Spoken English

Class-II

S N	Month	Topic	Activities Planned	Competencies to be Assessed
1	April/May	 Simple Spoken English Conversation in Class My Self, My School, My Pet 	Speaking	Speaking Understanding
2	June/July	How I spent my vacations Poem Recitation	Students share their experiences of vacations	Speaking / Listing
3	August	My Best Friend Importance of Trees	Students discuss about their friends and get to know them in a better way Students are encouraged to grow more trees	Speaking (fluency)
4	September	 Framing simple Questions Forming Plurals Oral drilling of Genders, animal sounds, Young ones of animals 	Asking questions to each other in English and answering in the same language	Speaking Understanding
5	October	Raksha bandhan Diwali Dasshera	Students will be shown various pictures depicting different festivals of India	Speaking Observing
6	November	Role Plays	Students will act on short skits on Good manners, cleanliness, moral values	Speaking with expression
7	December	• X-Mas	Role play on X-mas	Speaking (fluency)
8	January	 Usage of this,that Usage of is,am,are,has,have,was ,were 	Sentence making using is, am, are,has,have,was,were	Speaking .
9	February	Revision	•	

^{*} Practice of making Sentences should be done from time to time during Spoken English classes.
* Oral drilling of similar sounding words

CLASS	FUNCTIONS / AREAS	PRONUNCIATIONS
2.	 Vocabulary related to asking and giving information classroom questions Identifying people and things, describing people. Learning about occupations Talking about favourite things. Use of this,that,these,those 	 Short vowels and consonants Common difficult sounds

Examples: - Here are a few simple phrases in English

Situation: Learning about Occupations

Vocabulary

Match the occupation with the daily activity.

Activity Occupation

- Mechanic Teacher
- Dentist
- Doctor/Nurse
- Journalist
- Fisherman
- Gardener
- Chef/Cook
- Fire fighter
- Photographer

- catch fish
- take pictures
- fix cars
- cook meals
- pull teeth
- plant flowers
- put out fires
- take care of patients
- teach classes
- write news stories

Use the occupations and activities to make conversations Use of Demonstrative-- This, That, These, Those

This orange is sour.

These oranges are

sweet.

That truck is full.

Those trucks are

empty.

I want this one.

I want these. (not

these ones)

I'll take that one.

I'll take those.

A: What is this? (Pointing to something held in the speaker's hand or near the speaker)

B: A pencil.

A: What is that? (Pointing to something at a distance from the speaker)

B: A tree.

Asking for Information

Here are some sample phrases and sentences for asking information in English

1. What is this? This is a table. 2. What is that? That is a chair. 3. What's this? It's a pen. 4. What's that? It's an apple. 5. What are these? These are pencils.

6. What are those? Those are books. 7. Where is Mr. Singh?

He is over there. 8. Where is Ms. Kanti? She's (right) here.

> Namdevrao Suryawanshi(Bedke) Colle Phaltan, Dist. Satara.

www.primarycce.wordpress.com

9. Where's Johnny?

10. When's the movie?

11. When's lunch?

12. How is the food?

He's in the house.

It's at 9:00.

Lunch is at noon.

It's delicious.

Giving Information

1. I work in a post office.

2. Greg works in a bank.

3. They live in Mumbai

4. I eat breakfast at 8:00 a.m.

5. She goes to work at 9:00a.m.

6. Rohit plays basketball every Friday.

7. Pritha starts class at 10:00.

Are you a letter

carrier? Is he a teller? Are they

Maharashtrians? What do you

eat?

postal clerk. Yes, he is. No, they aren't. (I eat) eggs, bacon, and toast.

In the

No, I'm a

Where does she cafeteria.

work?

Where does he

At the gym.

play?

When does she

finish?

PRONUNCIATION

COMMON DIFFICULT SOUNDS

TH: (long, soft, as in TEETH) Put the tip of your tongue between your teeth and blow gently. It is a long sound and should last about 5 seconds.

TH: (short, hard, as in THE) Put the tip of your tongue between your teeth and make a voice sound from your throat. It is a short sound with a sudden burst of air.

V: Put your top front teeth onto your bottom lip and make a voice sound in your throat. Your lips should be more or less closed.

ST: Make a long, soft 'S' sound like a snake, then suddenly add an abrupt 'T+schwa' sound by pushing your tongue against the back of your top front teeth, then suddenly taking it away. (Practise the 's' sound first, then the 'schwa' sound alone before adding the abrupt 'T' sound.)

PH: Pronounce PH as F (not P)

F: Put your top front teeth onto your bottom lip and blow gently. Your lips should be more or less closed.

H: To make this sound, you need a lot of air and your mouth should be open. Stand or sit up straight and take a deep breath, open your mouth, then let out

Namdevrad Suryawanshi(Bedke) Gollegs Phaltan, Dist, Satara

- the air quickly as if you are disappointed about something. Allow your body to slump at the same time.
- L: When making the L sound, you tongue must temporarily go up to the roof of your mouth and come down again. It must not touch your teeth unless the next sound is TH.
- **R**: When making the R sound, your tongue does very little; it just stays at the bottom of your mouth.
- **W**: When making the W sound, you must pucker your lips.

English Pronunciation Exercises - Short Vowels and Consonants

ih – pronounced 'ih' as in 'hit'	ee - pronounced 'ee' as in 'see'	eh - pronor 'eh' as in 'l		ae - pronounced 'ae' as in 'cat'
big	beat	bet		bat
pig	реер	pet		pat
did	deal	death		dad
tip	teeth	tell		tap
gill	gee!	get		gap
kill	keep	kept		cat
sip	see	set		sat
zip	zeal	zeppelin		zap
ship	sheet	shelf		shaft
gin	jeep	jell		jack
chip	cheek	chess		chat
hit	heat	help		hat
'long ah' as in 'hea		The second secon	rt ah'	as in 'got'
bar		bough		ue get
par		paw	,	
dark		dot		
tar		taugh	t	
carpet		caugh	nt	
sergeant		saw		
sharp		shawl		
John		jot		
charred		choco	olate	
heart		Нор		
'long uh' as in 'put'	'short u	h' as in 'up'	'00' a	as in 'shoe'
butcher	but		boot	
put	pup		poof!	
(none)	duck		do	1
good	gulp		Goog	le A

cook	cup	cool
soot	supper	suit
(none)	(none)	zoom
shook	shut	shoot
(none)	jump	June
churn	Chuck	choose
hook	hup!	who

Diphthongs

'ou' as in 'home' bowl	'ow' as in 'house' bow	'oi' as in 'boy' Boy	
toe	towel	toy	
cope	cow	coy	
show	shower	(none)	
home	howl	Hoist	

'ay' as in	'ai' as in	
'day'	'die'	
bay	buy	
pay	pie	
day	die	
table	tie	
gay	guy	
cake	kite	
say	sigh	
zany	Zaire	
shape	shy	
Jake	jive	
chase	child	
hey!	Hi	

'ieh(r)' as in	'ehi(r)' as in
'near'	'hair'
beer	bear
peer	pear
dear	dare
tear (drop of water)	tear (rip)
gear	garish
clear	Claire
seer	snare
sheer	share
jeer	Jerry
cheer	chair

Syllabus for Spoken English

Class-III

S N	Month	Topic	Activities Planned	Competencies to be Assessed
1	April/May	Myself My School My Best Friend	 Collect information about your friends Speaking Word Building 	Reading Speaking
2	June/July	How I spent my Vacations My favorite cartoon character	 Students share their experiences of vacations Making pictures of a cartoon character 	Speaking / Listing Skill (Project)
3	August	Trees-Importance and usage Independence Day A poem on patriotism	Students are encouraged to grow more trees Feeling of Patriotism is infused in students	Speaking (fluency) Voice modulation
4	September	Rainy Season	 Collect information on advantages and disadvantages of rain Compose a short poem of four lines on rainy season 	Speaking Creative writing
5	October	Story Narration	Students will write story of their own choice and narrate in class	Writing/Speaking
6	November	Role play on Moral stories	Learning dialogues Speaking with expression	Speaking / Listing
7	December	Importance of Books	Students are encouraged to read books Write book review	Speaking (fluency) Writing
8	January	Telephone Conversation	Demo of telephone conversation in class	Speaking
9	February	Revision		

^{*} Usage of Nouns and Pronouns should be taught in the class.

incipal yawanshi(Bedke) College Analtan Dist. Satara.

^{*} Practice of making Sentences should be done from time to time during Spoken English classes.

CLASS	FUNCTIONS / AREAS	PRONUNCIATIONS	
3.	 Conversations ondescribing people getting people's attention Asking people to repeat Asking for things Expressing likes and dislikes 	 Pronunciation of silent letters One line tongue twisters 	

Describing People

Here are some sample sentences and phrases for describing people in English.

Personality and Appearance Description

1.Tell me about your father.

Well, he's very friendly, smart and funny.

What kind of person is he?

2. What does he look like?

He's young, short and handsome.

He has straight black hair and green eyes.

3. What does your mother look She's tall, thin and beautiful.

like?

She has grey hair and wears glasses.

4. How about your little sister? She has curly red hair and a cute smile.

Everybody likes her.

Clothing

5. What is your brother

wearing?

He's wearing light brown pants and an

orange t-shirt.

6. What kind of shoes does he

have (on)?

Sneakers, and he's wearing white socks.

7. Is Susan wearing a dress?

No. She's wearing a blue skirt and a yellow

8. Anything else?

blouse.

Yes. She's wearing boots and carrying a

purse.

Expressing Likes and Dislikes

Here are some sample phrases and sentences for expressing likes and dislikes.

1. I like fruit.

What kind?

Oranges and

2. Helen likes sports.

What kind of sports?

bananas.

3. Ms. Chetna doesn't like Really? Does she like tea? Football and tennis.

Classification of the control of the

Yes, she does.

coffee.

Oh. What kind does he

(He likes) drama.

4. Tony does not like action like? movies. Yes.

like?

5. Does Dinesh like

Yes, he does. No, he doesn't.

....

No also decerta

swimming?

No, she does not.

6. Does Pankaj like soft

Yes, I do.

A little.

drinks?

No, I don't.

7. Does Sheila like salad?

8. Do you like Chinese food?

Getting People's Attention

It's common to use 'Excuse me, ...' to get someone's attention in English. Another, more formal form is 'I beg your pardon ...'

www.primarycce.wordpress.com

Principal
Principal
Principal
Principal

Phaltan, Dist, Satara

Example Dialogues

Person 1: Excuse me, do you know what time it is?

Person 2: Yes, it's two o'clock.

Person 1: I beg your pardon. Would you minding helping me a moment?

Person 2: Certainly. What can I do to help?

Asking People to Repeat

Sometimes, it is important to understand each piece of information when writing down a telephone number, or taking notes. Here are some phrases which you can use to ask people to repeat:

Would you mind repeating that? Could I read that back to you? Let me repeat that to double-check.

Example Dialogues

Person 1: The telephone number is 503 466-3978

Person 2: Let me repeat the number to double-check. 503 466-3978

Person 1: First, go down 3rd lane to East Street. Take a left, and continue on until you reach

Harbor Building.

Person 2: Would you mind repeating that?

Person 1: Hi, my name is Peter. What's your name?

Person 2: Hi, I'm sorry, I didn't catch your name.

Asking for Things

NOT Please give me a pen

Correct: Could you give me a pen, please?

Example Dialogues

Person 1: Could you hand me that magazine?

Person 2: Certainly, here it is.

Person 1: Could you lend me a few dollars for lunch, please?

Person 2: I'd be happy to do that. How much do you need?

You can also ask for things using 'Could I ...' with verbs such as 'borrow', 'have', and 'use'.

Principal
Namdevrao Suryawanshi(Bedke) Collect
Phaltan, Dist, Salara

Example Dialogues

Person 1: Could I borrow your pen, please?

Person 2: Certainly, here you are.

Person 1: Could I use that book?

Person 2: The red one, or the blue one?

Person 1: The blue one. Thank you.

PRONUNCIATION

Pronunciation - Silent Letters

Here is a list of common letter combinations with silent letters. This list contains most of the silent letters that give English as a second language students difficulties.

Silent B B is not pronounced when following M at the end of a word.

Climb crumb dumb comb

Silent C C is not pronounced in the ending "scle"

muscle

Silent D D is not pronounced in the following common words:

Handkerchief sandwich Wednesday

Silent E E is not pronounced at the end of words and usually makes the vowel long.

Hope drive gave write site

Silent G G is not often not pronounced when followed by an N

Champagne foreign sign feign

Silent GH GH is not pronounced before T and at the end of many words

Thought through daughter light might right

fight weigh

Silent H H is not pronounced when following W. Some speakers whisper the H before W.

ON THE REPORT OF THE PARTY OF T

What when where whether why

Silent H H is not pronounced at the beginning of many words. Use the article "an" with unvoiced H. Here are some of the most common:

Hour honest honor heir herb

Pronounced H H **is pronounced** at the beginning of these common words. Use the article "a" with voiced H.

Hill history height happy hangover

Silent K K is not pronounced when followed by N at the beginning of a word.

Knife knee know knock knowledge

Silent L L is often not pronounced before L, D, F, M, K.

Calm half salmon talk balk would should

Silent N N is not pronounced following M at the end of a word.

Autumn hymn

Silent P P is not pronounced at the beginning of many words using the suffix "psych" and "pneu".

Psychiatrist pneumonia psychotherapy psychotic

Silent S S is not pronounced before L in the following words:

Island isle

Silent T T is not pronounced in these common words:

Castle Christmas fasten listen often whistle thistle

Silent U U is not pronounced before after G and before a vowel.

guess guidance guitar guest

Silent W W is not pronounced at the beginning of a word followed by an R.

Principal
Namdevrao Suryawanshi(Bedke) College

MODEL QUESTION PAPER - 01 SPOKEN ENGLISH

TIME DURATION: 1.30 HRS

MARKS: 50

20 x 1= 20

1. CHOOSE THE CORRECT ANSWER:

- 1. How many vowels are there in English alphabets? a) 4 b) 5 c) 9 d) 6
- 2. Which group is made up of only of vowels?
  - a) a,b,c,d b) j,k,l,m c) a,i,o,u d) u,v,w,y
- 3. How many vowels are there in the given words:- "CHEERFUL" a) 4 b) 5 c) 3 d) 2
- 4. The consonants in the word are:- "UNDO"
- a) u,o b) n,o c) n,d d) d,u 5. Find the odd one out:- "a, w, i, u, e"
- a) e b) w c) a d) i
- Count the total number of consonants present in the word:- "MISSISSIPPI" 6. a) 7 b) 6 c) 4 d) 3
- 11. SELECT THE OPTION WHICH IDENTIFIES THE NOUN IN THE SENTENCE:-
- 7. Ragav is going for a walk.
  - a) Ragav b) Going c) For d) Walk
- 8. Look at the colourful rainbow.
  - a) At b) Rainbow c) Look d) Colourful
- 111. PICK THE PRONOUN FROM THE OPTIONS TO FILL THE BLANK IN THE FOLLOWING:
- 9. Ria forgot______ bag in the playground.
  - a) She b) her c) his d) it
- 10. _ belongs to the most intelligent group of boys in the school.
  - a) He b) she c) it d) his
- 11. Adjectives are words that describes what?
  - a) Adjectives b) verbs c) nouns d) adverbs
- 12. The ____ prize was won by a Hindu.
  - a) Great b) First c) One d) Silver
- IV. SELECT THE OPTION WHICH IDENTIFIES THE VERB IN THE SENTENCE:-
- 13. There are books on the shelf.
  - a) Books b) Are c) Shelf d) On
- 14. Kids are playing cricket in the garden.
  - a) Cricket b) Playing c) Kids d) the garden
- 15. Always obey your elders.
  - a) Elders b) Obey c) Always d) Yours
- V. **FIND OUT THE ARTICLES:-**
- 16. I borrowed _____ pencil from your pile of pencils and pens.
  - a) A b) An c) The d) Zero articles
- 17. ____ ink in my pen is red.
  - a) A b) An c) The d) Zero articles

VI. SELECT THE OPTION WHICH IDENTIFIES THE PREPOSITION IN THE SENTENCE:-

- 18. He threw the phone on the bed.
  - a) Threw b) Bed c) On d) Phone
- 19. I am walking along with the river bank.
  - a) Along b) River c) Walking d) Am
- 20. The fish in the aquarium looks so colourful.
  - a) Looks b) In c) Colourful d) So

Namdevrao Survawanshi(Bedk

What is meant by Vowels and Consonants? With examples.

Define Phonetics. With examples.

What are the types of Parts of Speech? 23.

Define Pronoun. With examples. 24.

What are the Possessive Pronouns? 25.

Define Demonstrative Pronouns. 26.

What is an Adjective?

ANSWER THE FOLLOWING QUESTIONS:- (ANY 2) ₹

Explain about the Parts of Speech. 28

Briefly about the Nouns. 29.

Write the dialogue between two friends. 30.

ANSWER IN DETAIL:-× Write the Leave Letter about sickness. 31.

 $2 \times 5 = 10$

 $1 \times 10 = 10$

Camseagnsed with Osen) Scanner

श्रीराम एज्युकेशन सोसायटीचे

नामदेवराव सूर्यवंशी (बेडके) महाविद्यालय,फलटण योग शिबीर

अहवाल

श्रीराम एज्युकेशन सोसायटीचे नामदेवराव सूर्यवंशी (बेडके) महाविद्यालामध्ये दिनांक 22/11/20**18** रोजी मानसशात्र विभाग अंतगर्त योग शिबीर घेण्यात आले. या शिबिरासाठी वाय.सी.कॉलेजमधील योग शिक्षक शिंदे.एस.एस हे प्रमुख पाहुणे उपस्थित होते.

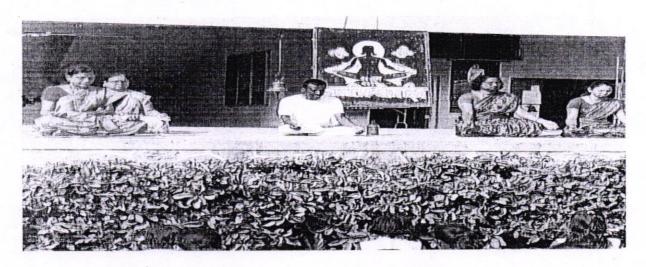
या शिबिरामध्ये कोरोनाचा वाढता प्रादूर्भाव लक्ष्यात घेता या कोरोना काळात आपले आरोग्य कसे निरोगी कसे ठेवण्यात येईल या बाबत योग शिक्षक शिंदे सरांनी महाविद्यालयातील विद्यार्थीना मार्गदर्शन करून सर्व प्रथम योग आणि ध्यान धारणेचे महत्त्व आणि त्याचे फायदे या विषयी मागदर्शन केले,तसेच योग विविध प्रात्याशिके करून दाखवली व त्यांचे महत्त्व स्पष्ट केले. शरीर मन आणि बुद्धीची एकावमता साधण्यासाठी आणि आरोग्य चांगले राहण्यासाठी योग अभ्यास अतिशय महत्वाचा आहे, योग साधनेमुळे शारीरिक आणि मानसिक आजारांना दूर ठेवणे शक्य होते असे मत वक्त केले. व तसेच विद्यार्थीना प्राथमिक योगासने, प्राणायाम, सूर्यनमस्कार, कपालभारती अशा प्रकारची आसने करून दाखवली...या योग शिबिरासाठी महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थी व प्राध्यापक वृंद, कार्यालयीन कर्मचारी उपस्थित होते.....

Co-Ordinator

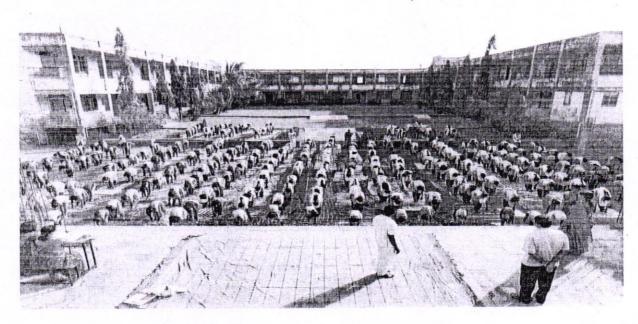
Internal Quality Assurance Cell (IQAC)
Naccessrae Suryawanshi(Bedke)College,Phaitan

प्र.प्राचार्य नामदेवराव सूर्यवंशी(बेडके)महाविद्यालय फलटण,जि.सातारा.

विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताना योग शिक्षक शिंदे सर....

योगासने करताना महाविद्यालयातील विद्यार्थी

प्र.प्राचार्य नामदेवराव सूर्ति क्रि)महाविद्यालय फलटप,जि.सातारा. ॥प्रज्यितो ज्ञानमयः प्रदीपः॥ श्रीराम एज्युकेशन सोसायटी फलटणचे

नामदेवराव सूर्यवंशी (बेडके) महाविद्यालय

एस. टी. स्टॅण्डजवळ, नाना पाटील चौक, फलटण ४१५ ५२३. जि. सातारा. (महाराष्ट्र) फोन : (०२१६६) २२२४७४, फॅक्स : (०२१६६) २२४१५१

वेवसाईट : www.nsbcphaltan.com/Phlt321.cl@unishivaji.ac.in • ईमेल : nsbcollege7@gmail.com

ins/(=/(04)/म् हो; - ३ दि. १५ जुलै २००४

० कला ० वाणिज्य ० विज्ञान ०

स्थापना : दि. १८ ऑगस्ट २००४

गावक क्र.:

दिनांक: 25/11/2020-2/

निमंत्रण पत्र

प्रति

वाय भी कांमिन फळका

कान्याचे ,

आपला विश्वासू

July -

प्र.प्राचार्य नामदेवराव सूर्यवंशी(बेडके)महाविद्यालय फलटण,जि.सातारा.

0/0

॥ प्रज्यलितो ज्ञानम्यः प्रदीपः॥ श्रीराम एज्युकेशन सोसायटी फलटणचे

नामदेवराव सूर्यवंशी (बेडके) महाविद्यालय

एस. टी. स्टॅण्डजवळ, नाना पाटील चौक, फलटण ४१५ ५२३. जि. सातारा. (महाराष्ट्र)

फोन : (०२१६६) २२२४७४, फॅक्स : (०२१६६) २२४१५१

वेवसाईट : www.nsbcphaltan.com/Phlt321.cl@unishivaji.ac.in ● ईमेल : nsbcollege7@gmail.com

२००४/(५/७४))म्। (४. - ३ दि. १५ जुलै २००४ 🌎 **कला ० वाणिज्य ० विज्ञान ०**

स्थापना : दि. १८ ऑगस्ट २००४

जावक क्र.:

दिनांक: 28/11/2021

आभार पत्र

प्रति

मा शिले बी प्रश वाष सी कोंसेन फळट

आपण आमच्या महाविद्यालयातील...... उसाजस्य रास्त्र राजे भाठा विभागांतर्गत आयोजित केलेल्या कार्यक्रमाला प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित राहून.....यो ह्या क्या क्या क्या विषयावर विद्यार्थ्यांना बहुमोल मार्गदर्शन केल्याबद्दल आपणास हे आभार पत्र देत आहोत.

कळावे,

आपला विश्वास्

प्र.प्राचार्य नामदेवराव सूर्यवंशी(वेडके)महाविद्यालय फलटण,जि.सातारा.

॥ प्रज्विलतो ज्ञानमयः प्रदीपः॥ श्रीराम एज्युकेशन सोसायटी फलटणचे

नामदेवराव सूर्यवंशी (बेडके) महाविद्यालय

एस. टी. स्टॅण्डजवळ, नाना पाटील चौक, फलटण ४१५ ५२३. जि. सातारा. (महाराष्ट्र) फोन: (०२१६६) २२२४७४, फॅक्स: (०२१६६) २२४१५१

वेबसाईट : www.nsbcphaltan.com/Phlt321.cl@unishivaji.ac.in ● ईमेल : nsbcollege7@gmail.com

NGC 2004/(1/04)/म. शि. - ३ दि. १५ जुलै २००४

० कला ० वाणिज्य ० विज्ञान ०

स्थापना : दि. १८ ऑगस्ट २००४

दिनांक: 20/08/2022

जावक क्र. : द्रामध्र /2022 - 2023

To,

The Honorary General Secretary,
Shriram Education Society, Phaltan,
Near S.T. Stand, Phaltan,
Tal:Phaltan, Dist:Satara-415523

Subject: Requesting for Permission to run "Basic Stock Market Course" in our college.

Respected sir,

With reference to the above mentioned subject, I am requesting to grant permission to run "Basic Stock Market course" from 1 September 2022 as part of Educational Purpose.

Learning about stock market give success to find various career opportunity in finance industry for commerce students it's very important to get good job. Keeping this view in mind, I put forth a proposal of "Basic Stock Market Course" and also attaching it along with this letter. So I request you to grant permission to run "Basic Stock Market Course" in our college.

Kindly grant your permission to run the said course in our college. I am looking forward for the positive reply.

Thank you.

: Principal

W Principal

Namdevrao Suryawanshi(Bedite) College Phattan Dist Satara.

श्रीराम एज्युकेशन सोसाय८ फलटण

2018/2022

आवक क. 784

आ.लिपीक A-L. Donle

D PHALTAN O

सूचना

महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांना सूचित करण्यात येते की, आपल्या महाविद्यालयामध्ये 01/09/2022 पासून Basic Stock Market Course सुरु होणार आहे. ज्या विद्यार्थ्यांना / विद्यार्थिनिंना या Basic Stock Market (1 month Basic Course) मध्ये सहभाग ध्यायचा आहे, त्यांनी आपली नावे 30/08/2022 पर्यंत प्रा. तांबोळी आ. आर यांच्याकडे नोंद करावित.

महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थिनिनी तरेच इच्छूक विद्यर्थ्यानी Basic Stock Market course मध्ये सहभाग घेऊन सदर कोर्सचा लाभ घ्यावा.

प्रा. तांबोळी अ. स Course Co-ordinator

प्रा. बागल डी. वी. Course Co-ordinator

प्रा. गाढवे एस. एन. Course Co-ordinator

Namdevrao Suryawanshi(Bedko) College Phaltan,Dist.Satara.

Shriram Education Soceity Phaltan

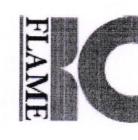
NAMDEVRAO SURYAWANSHI (BEDKE) COLLEGE, PHALTAN.

Course: Basic Stock Market (professional Course)

Year: 2022 – 2023

Syllabus

Principal
Namdevrao Suryawanshi(Bedke) College
Phaltan Dist Satara

Investment & Need of Investment

The money you earn is partly spent and the rest saved for you may like to use savings in order to get return on it in the future. This is called Investment. meeting future expenses. Instead of keeping the savings idle

One needs to invest to

- earn return on your idle resources
- generate a specified sum of money for a specific goal in
- make a provision for an uncertain future

When to Start Investing

- year after year. The sooner one starts investing the better. By principal and the interest or dividend earned on it, to grow, increases your income, by accumulating the investing early you allow your investments more time
- The three golden rules for all investors are:
- Invest early
- Invest regularly
- Invest for long term and not short term

Where to Invest

- One may invest in:
- Physical assets like real estate, gold/jewellery, commodities etc
- debentures etc. insurance/provident/pension fund etc or securities saving instruments with post offices, Financial assets such as fixed deposits with banks, small market related instruments like shares, bonds,

Short & Long Term Options for Investment

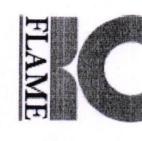

Short Term:

- Savings Bank Account
- Money Market or Liquid Funds
- 3. Fixed Deposit with Banks

Long Term:

- L. Post Office Savings
- Public Provident Fund
- 3. Bonds
- Mutual Funds

Before investing in a Market

trading terms or more or less similar shares. Whether it is Bombay Stock Exchange (BSE), Before investing, it is always wise to learn the **Basics** Exchange (LSE) or New York Stock Exchange (NYSE), used by people involved in trading stocks and here explanation of Stock Market Terms and jargon tutorials on the **Share Market Basics**. Also included of Stock Market. We have compiled articles and National Stock Exchange (NSE), London Stock

Why Trade In Stock Market

- property and paying a monthly mortgage 1. You do not need a lot of money to start making money, unlike buying
- 2. It requires very minimal time to trade unlike building a conventional
- 3. It's 'fast' cash and allows for quick liquidation (You can convert it to cash easily, unlike selling a property or a business).
- 4. It's easy to learn how to profit from the stock market

Terms (Limit Order, Stop Loss, Put, Call, Booking Profit & Loss, Short & Long), aspect of Investments, stock options, Stock Trading, Company, Shares your time and loosing money. You need to be crystal clear of each and every But You need to have your basics clear. Unless you do....you will be wasting Indices, SEBI, Analysis of Stocks – How to check on what to buy?, Trading Futures & Options, What does the Share Market consist of? Exchanges, Dividend & Types of Shares, Debentures, Securities, Mutual Funds, IPO Irading Options – Brokerage Houses etc.

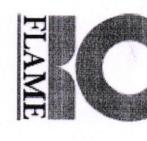

Stock Market System

Primary market

- stock market is a secondary market
- trade stock for listed corporations
- Progressive development of stock market

Primary Market

- securities; Government as well as corporate to raise resources The primary market provides the channel for sale of new some obligation. to meet their requirements of investment and/or discharge securities. Primary market provides opportunity to issuers of
- forms such as equity, debt etc. They may issue the securities in domestic market and/or international market discount/premium and these securities may take a variety of They may issue the securities at face value, or at a

Why Companies need to issue shares to Public

- the equity and issue shares to individual investors term. So companies invite the public to contribute towards sufficient for setting up or running the business over a long borrowings from banks and financial institutions may not be Most companies are usually started privately by their promoter(s). However, the promoters' capital and the
- per the prescribed rules and regulations laid down by SEBI. The way to invite share capital from the public is through a this is done, the company allots shares to the applicants as public to subscribe to the share capital of a company. Once 'Public Issue'. Simply stated, a public issue is an offer to the

Secondary Market

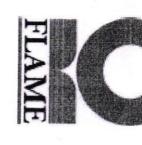
- Secondary market refers to a market where securities are comprises of equity markets and the debt markets trading is done in the secondary market. Secondary market market and/or listed on the Stock Exchange. Majority of the traded after being initially offered to the public in the primary
- Difference between Primary and Secondary Market is
- ✓ In Primary Market securities are offered to public for subscription for the purpose of raising capital or fund
- ✓ Secondary Market is an equity trading venue in which investors. already existing/pre-issued securities are traded among

Equity Investment

- that company. Shares are also known as Equities. Equities have the have outperformed most other forms of investments in the long portfolio with the growth necessary to reach your long term potential to increase in value over time. It also provides your investment goals. Research studies have proved that the equities When you buy a share of a company you become a shareholder in
- Equities are considered the most challenging and the rewarding, when compared to other investment options.
- than any other investment. a longer tenure of investment have yielded far superior returns Research studies have proved that investments in some shares with
- guarantee similar high returns. Equities are high risk investments. However, this does not mean all equity investments would One needs to study them carefully before investing

Types of investors

- Speculators
- HedgersArbitragers

Nifty Junior Future Index

Nifty CNX 100

SNP CNX NIFTY 50

Future Contract

Market lot Roll over

Discount

Options

Call

Put

Short positions

Long Positions

Margin Premium

Jargons

Shriram Education Soceity Phaltan

NAMDEVRAO SURYAWANSHI (BEDKE) COLLEGE, PHALTAN.

Course: Basic Stock Market (professional Course)

Year: 2022 - 2023

Students List of Course

SR.NO	NAME	CLASS					
1	Shendage Akshay Ananadrao	B.com I					
2	Nikam Kajal Sanjay	B.com I					
3	Sapkal Savita Vinod	B.com I					
4	Bhosale Abhay Shrikant	B.com I					
5	Sonwalkar Gunvat Kundalik	B.com I					
6	Shinde Pooja Navnath	B.com I					
7	Bhosale Omkar Pradip	B.com I					
8	Chavan Shekhar Suresh	B.com I					
9	Priya Gaikwad Milink	B.com I					
10	Shruti Ghadge Apaso	B.com I					
11	Shubham BAban Girigosavi	B.com I					
12	Gouri Abhaso Gound	B.com I					
13	Gud Sumit Vijay	B.com I					
14	Holkar Pranali Bhauso	B.com I					
15	Ivare Netra Ajit	B.com I					
16	Jaadhav Nikita Sharal	B.com I					
17	Jadhav Sandhyarani Balu	B.com I					
18	Jadhav Tushar Rajendra	B.com I					
19	Kharat Sayali Anandrao	B.com I					
20	Kokare Gouri Maruti	B.com I					
21	Londhe Dinesh Babaso	B.com I					
22	Maner Shahin Uuans	B.com I					
23	Matkar Pratik Chandrakant	B.com I					
24	Mohite Sakshi Vilas	B.com I					
25	Nale Avinasha Dilip	B.com I					
26	Nale Sakshi Dilip	B.com I					
27	Nimbalkar Pooja Bipin	B.com I					
28	Nimbalkar Vibhav Vasant	B.com I					
29	Nimgire Dattatray Vitthal	B.com I					
30	Raut Anil Narayan	B.com I					
31	Rite Komal Vijay	B.com I					
32	Sarak Anjali Lala	B.com I					
33	Shinde Ankanksha Dattatry	B.com I					

Survawanshi(Bedke) Collect

Phaltan, Dist, Satara.

34	Shinde Pratik Navnath	B.com I
35	Vasav Snehal pandharinath	B.com I
36	Bendare Pooja Santosh	B.com I
37	Bhise Sonali Popatrao	B.com I
38	Tarhe Akshay Vinod	B.com I
39	Sonwalkar Sarika Hanumant	B.com I
40	Kharat Aniket Suhas	B.com I
41	Pisal Vrushali Ashok	B.com I
42	Dhembare Shivaji Appaso	B.com II
043	Bhujbal Monali Duryodhan	B.com II
44	Bhasakar Ramesh Suresh	B.com II
45	Evare Sai Sharad	B.com II
46	Khalate Chaitanya Udysi	B.com II
47	Raskar Ramesh Suresh	B.com II
48	Podkule Sahil Atul	B.com II
49	Ghanwat Shivam Manik	B.com II
50	Rayate Omkar Sanjay	B.com II

Shriram Education Society, Phaltan

Namdevrao Suryawanshi (Bedke) Senior College, Phaltan

Students Daily Attendance Sheet

D)			(A)	7			`			~	2							C	6	(m)		300	IN	7	(O)	B	9			
	C Pools	650kSm	Spiring?	Mohi	Como	100 mc	2	100 B	(Boyali	Phod	Abandhyarun.	Badhar Nikita	SH	neb (5	35umit	10 CM	Tabi	5	Steel S	Cho	bhosale	Shinde	Honvalbur centant	Bhosale	Sapka	Nikam	Shindag		N	D Q
	POCACA			0	matkar	maner s	and he	gurino Pr		bas	hyane	なり	WORE !	MAGNES	5	- 40	Dagana	hauti	S C	)	3	10	Harra		10	-	0	0	g	- Present
vi ++hal	THE PRINT	Har	BILLE	Sac	DACY HIM	Shahir	Savia	5 morals	Anandrao	Tushas	1		Netra	Bhow	ay	P P D S	DAG	- 3	3	hcky	Onka &	Poola	depuis.	1 may	Savita	2	akshay		ing with	ent
-	1	- Name of	-10	Shill		5	>	1	क्यवपूत्र ग	1 /	a nime	Shara	出出	Bhouse HOIKUS	Guo.	Hhd30 Geuno	0481616000	shore of	Ser Acrold	Shekhar dingel	12001	Naungth	Tand/it	Abhay Sharker	T IT nac	Spiral A	Anandres		surname	
Seibuin	Man Mark		+	las	chand agen	Shi	Schonsore	SCOTION	草	Topas .	Terdiny	2	.+	80X	-	O	Charle		3	Jel		3	- 2	3	, B	+	8	No.		
A		1	~~0~~ -	0 -	-		301	-	) t	דכ	0	)]	, 7	1,0	-				- ע	0=		_		7 0	-	_	7 0	5	1 2	Class
4		0	0	0		07	5 7	0-		7 T	_	-	>	7		0	0-	0 7	-	D	-	-	0 =	-	-	> -	0 7	0	ω 4	5
P	P	D	D	0-	0-	<u>ক</u>		_	7	2		-		2 -	0	0	0	O	0	0	-	DZ	> -	-	-	0	V'T	0	υ 0	
F	0	0	0		0-	7	0 0 -	-	ο ~~-~~	0	570	1	07	5		-	0	D	0	0	0	0	0-	0	0-	0	-	0	7 8	Division.
7	A	P	A	T	-	ט ט		0	0		0]	p -	0		0	0	D	P	0	D.	D D	0	0	> -	0	0	D	D	9 10	
-	P	र (	F.	U-	ס	U	0-	0	D	0	00	0		2	D.	D	P	Z	O	0	O	g	0	P	רס	O		0	7	
7	200	P J	0	O	0	D	0		$\pm$		1		-	0	0	P	P	P	D	0	0	D.	0	0	0	P	р -	0	12 13	3
-	SP	Ö	PA	9	-		0	0	7	O		-		0	D	P	PP	PA	d d	P	P	0	0	0	0	o o	A D	P	14 15	Month Septe
9 7		9 P	0	7	0	J	-	D.	D-	0	0	0	P-	0	O A	P	9	PP	PP	PP	D	P	O D	0	-	0	P	0	16 17	epter
			U	×	7	2		7	D	7	-0	0	0	7	70	Р	7	Z P	P	P	9	7	C	0	P	も		S	18 19	mber
7	50	0	P	0	5	D	O	P	0	0	D .	O	9	P	70 >	P	5	8	P	PP	P	9 9	0	D O	0	0		0	20 21	
	2 7	B	5	∀	0	9	5	P	उ	O A	75	o u	U	O	B	7	2	0	P	PP	d & o	AP	A	0	PP	d d		> p	22 23	2022
7	0 0	8	A P	व प	D U	D D	U	9	75	D	0	P Þ	-	D	0	P	0	+	-	D.	P	P	PPU	P	75	B	0	2	3 24 25	2023
=	3 7	8	0	d K	P	J	D	P	AP	で	T	σ	9	7	75		-		-	4	P	P	PPP	70	Co	9 1	4	9 9	26 27	
	7 T	PA	70	PA	0	T	ס	P	D	0	0	D A	9	PO	7	7	τ	5 7	-	9	P	70	A	D P P	P 10 5	000	PP	0 9	7 28 29	
	70	9	P	0	PP	t	D	D	いっ	o o	0	O	A	ひ	4		7		+		d	D	D	A	7	~	.5	Q.	9	
TO	3				-										-	-	-	-	>							-(		いいい	10	।।प्रज्यक्ति जनम्बः प्रदीवस्
2	20		-																						-	160	15		ne gordh	
0	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	l	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	Control of	13	00

Marndevreo Suryewanshi(Bedke) Colli Phaltan,Dist,Safara.

Shriram Education Society, Phaltan

Namdevrao Suryawanshi (Bedke) Senior College, Phaltan

Students Daily Attendance Sheet

	Rauf Anil Maxiyar No. Rand Wise Rand Wise Shed Shade Shade Shade Shade Shade Shade Shade Shade Shake Shade Shake Shake Shade Shake Shade Shake Shade Shake Shade Shake Shade Shake S	A - Absent
OUD GOOGO GO GOOGO	2 3 4 5 6 7 8 9 9 9 9 9 9 9 9 9 9 9 9 9 9 9 9 9 9	

Namdevrao Suryawanshi(Bedke) Collecton Phattan, Dist. Satara.

Shriram Education Society Phaltan

NAMDEVRAO SURYAWANSHI (BEDKE) COLLEGE, PHALTAN.

Course: Basic Stock Market (Professional Course)

Year: 2022 - 2023

Question Paper

Question 1 Choose the correct Options

(10)

- 1. Which of the following are not golden rule for investors.
  - A. Invest early
  - B. Invest regularly
  - C. Invest for long term
  - D. Invest for short term
- 2 Which of the following is not physical assets where one may Invest.
  - A. Real estate
  - B. Gold
  - C. commodities
  - D. Bonds
- 3 Which of the following is not financial assets where one may Invest.
  - A. Fixed deposits
  - B. Insurance
  - C. shares
  - D. Jewellery
- 4 Choose which is not short term options for investment.
  - A. Saving Bank Account
  - B. money market
  - C. Fixed deposit with banks
  - D. Mutual funds
- 5 Choose which is not long term options for investment.
  - A. Post office Saving
  - B. Public Provident fund
  - C. Liquid Funds
  - D. Mutual funds

NSBC.C-17

Q.2 Write the answer of following questions.

(20)

- 1) What is investment?
- 2) What is secondary market?
- 3) What is difference between primary and secondary Market?
- 4) What are short term options for investment?
- 5) What are Long term options for investment?
- 6) What are financial assets where one may Invest?
- 7) Types of investors?
- 8) What is secondary market?
- 9) What is three rules for investors?
- 10) What are physical assets where one may Invest?

Q.3 Write short note on following questions.

(20)

- 1) Primary market
- 2) Secondary market
- 3) Short term and long term options for investment
- 4) Types of assets

Shriram Education Society, Phaltan

Namdevrao Suryawanshi (Bedke) College, Phaltan. District: Satara.

CERIFICATE

Course" in the year 2022-23. professional course title "Basic Stock Market Savita Vined ......has completed the This is to certify that Mr/Miss_Sapkal

Course Coordinator

Namdevrao Suryawapshi (Bedke) college,

Shriram Education Society, Phaltan

Phaltan. District: Satara.

This is to certify that Mr/Miss ... Jadhav.

Course" in the year 2022-23. professional course title "Basic Stock Market Mushan Rajendra .....has completed the Namdovino Suryawanshi (Bedke) College

Course Coordinator

Namdevrao Suryawanshi (Bedke) college,

Phaltana

Jurao Suryawanshi(Bedke) College
Phattan, Dist, Satarra,